"ТАСДИКЛАЙМАН"
Самарканд давлат уживерситети
ректори Р.И.Хайбурадов



## САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН-ФИНЛЯНДИЯ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ ИЧКИ ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРИ

## САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН-ФИНЛАНДИЯ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ ИЧКИ ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРИ

#### І. Умумий қоидалар.

- 1.1. Самарқанд давлат университетининг Ўзбекистон-Финландия институти ички тартиб-қоидалари Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўгрисида"ги қонуни, "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури", Узбекистон Республикаси Мехнат кодекси, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорлари, фармонлари, фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг олий таълим тизимини такомиллаштиришга йўналтирилган қарорлари, фармойишлари, **Ўзбекистон** Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-хукукий хужжатлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1999 йил 14 июнда 746-тартиб рақами билан рўйхатга олинган "Корхона, муассаса, ташкилот ички мехнат тартибининг намунавий коидалари"га мувофик ишлаб чикилган.
- 1.2. Самарқанд давлат университетининг Ўзбекистон-Финландия педагогика институтини (кейинги ўринларда матнда муассаса деб юритилади) Ички тартиб-коидалари:
- а) ходимларга нисбатан меҳнат шартномасини тузиш, ўзгартириш ва бекор қилишни, иш вақти ва дам олиш вақтидан фойдаланишни;
- б) талабалар, докторант ва мустақил изланувчилар, тингловчиларга (кейинги ўринларда матнда таълим олувчилар деб юритилади) нисбатан: ўкиш жараёнини ташкил этишни, уларни ўкишга қабул қилишни, бошқа таълим йўналишига ўкишини кўчиришни, қайта тиклашни ва ўкишдан четлаштиришни, ҳомиладорлик ва ундан кейин бериладиган таътилларидан, бола парваришлаш таътилларидан фойдаланишни, меҳнат ва ўкув интизомини, иш берувчи билан ходим ҳамда таълим олувчилар ўртасида юзага келадиган бошқа ҳуқуқий муносабатлар билан боғлиқ масалаларни тартибга соладиган асосий норматив ҳужжат ҳисобланади.
- 1.3. Қоидалар институт бошланғич касаба уюшмаси қумитаси билан келишиб, директор томонидан тасдиқланган кундан бошлаб кучга киради ва амалда қулланилади.
- 1.4. Қоидаларга риоя қилиш иш берувчи, ходим ҳамда таълим олувчилар учун мажбурий ҳисобланади, уни бажармаслик қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш учун асос бўлиб хизмат қилади.

### 2. Директорнинг мажбуриятлари.

- 2.1. Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент қарорлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва ёш авлодни тарбиялаш соҳасидаги қарорларини амалга оширишни ташкил этиш.
- 2.2. "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури" тадбирларини боскичма-боскич амалга оширишда давлат таълим стандартлари бажарилишини таъминлаш.
- 2.3. Ходимларнинг мехнатини, таълим олувчиларнинг ўкишини ташкил этиш, ўкиш сифати ва самарадорлигини ошириш хамда мехнат унумдорлигини юксалтириш, шунингдек, конун хужжатлари ва бошка норматив-хукукий

хужжатларда, мехнат шартномасида, тўлов-контракт асосида мутахассис тайёрлаш бўйича шартномада кўзда тутилган шарт-шароитларни яратиш.

- 2.4. Ходимга у бажарган иш учун белгиланган меҳнатга ҳақ тўлаш шартларига мувофиқ ўз вақтида ва тўлиқ ҳажмда ҳақ тўлаш ҳамда таълим олувчилар стипендияларининг белгиланган муддатда берилишини таъминлаш.
- 2.5. Меҳнат, ижро ва ўқув интизомини, меҳнатни муҳофаза қилиш шартшароитини таъминлаш.
- 2.6. Қонунчиликда кўзда тутилган тартибга мувофиқ хўжалик ва молия-иқтисодиёт фаолиятини бошқариш, таълим муассасасининг барча моддий-техник базаси, молмулкини сақлаш ва улардан самарали фойдаланиш ҳамда молия-хўжалик фаолияти натижалари бўйича қабул қилинган қарорлар бўйича тўлиқ жавоб бериш.
- 2.7. Қонунчиликда ва институт уставида белгиланган ваколат доирасида молияхужалик фаолияти билан боғлиқ масалаларни ҳал этади, фаолиятнинг баъзи йуналишлари буйича масъул ўринбосарлари ва булинмалар бошлиқларини масъул деб белгилаш ҳамда улар томонидан юклатилган вазифаларнинг бажарилишини таъминлаш.
- 2.8. Қонунчиликка, жамоа ва меҳнат шартномасига мувофиқ ходимлар томонидан дам олиш ҳуқуқини амалга оширишни, уларга кафолатли ва бадал тўловлари тўланишни таъминлаш.
- 2.9. Меҳнат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ равишда ходимга етказилган зарарни тўлаш.
- 2.10. Институт бошланғич касаба уюшмаси ва бошқа вакиллик органлари кўриб чиқиш учун таклиф этган меҳнат ва ўқишга оид ҳамда ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича музокаралар олиб бориш.
  - 2.11. Мехнат Кодексига мувофик жамоа шартномаларини тузиш.
- 2.12. Ўқув-тарбиявий ишларни ташкил қилиш, меҳнат ва ўқув маданияти ва интизоми, таълим сифатининг кўтарилишига эришиш, ходимларнинг касб маҳоратини юксалтириш.
- 2.13. Ходимлар учун касбий тайёргарлик, бошқа касбга ўргатиш, малака ошириш ишларини олиб бориш.
- 2.14. Профессор-ўкитувчиларнинг "Истеъдод" жамғармаси, давлат грантлари ва талабаларнинг давлат ва атокли стипендиялар, жамоат ташкилотлари кўрик танловларда қатнашишини ташкил қилиш.
  - 2.15. Институт Кенгашига рахбарлик қилиш.
- 2.16. Факультетлар ва кафедраларни, бошқа таркибий бўлим ва бўлинмаларни бошқариш.
- 2.17. Қонунчиликда кўзда тутилган тартибга мувофик ногирон ходимнинг мехнат килиш хукукини амалга оширишини таъминлаш, ногирон билан мехнат шартномаси тузишдан ёки хизмат юзасидан уни юкори лавозимга кўтаришдан бош тортишга, маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатишга, ногиронлиги учун уни ўз розилигисиз бошка ишга ўтказишга йўл кўймаслик (Тиббий-ижтимоий экспертизанинг хулосасига кўра ногироннинг саломатлиги бу касб вазифаларини бажаришга монелик килган ёки ногироннинг ёхуд бошка кишиларнинг саломатлиги ва мехнат хавфсизлигига тахдид киладиган холлар бундан мустасно).
  - 2.18. Мехнат жамоасини моддий-техник ресурслар ва молиявий маблағлар билан ўз

вақтида таъминлаб бориш, муассасанинг молиявий аҳволи ҳақида меҳнат жамоасини мунтазам ҳабардор қилиш.

- 2.19. Барча ходимлар меҳнат таътилини белгиланган тартибда расмийлаштириш.
- 2.20. Институт бошланғич касаба уюшмаси қумитаси билан ҳамкорлик қилиш, узаро таклифлар ва талабларни уз вақтида куриб чиқиш.
- 2.21. Ходим ўз мехнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ холда мехнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлиғининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан унинг хаёти ёки соғлиғига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш бўйича ўз фукаролик жавобгарлигини Ўзбекистон Республикасининг "Иш берувчининг фукаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида" ги қонунда белгиланган шартлар асосида ва тартибда суғурталаш.
- 2.22. Ўзбекистон Республикасининг "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги қонунига мувофик фукароларнинг ёзма ва оғзаки мурожаатларини белгиланган тартибда ва муддатда холисона кўриб чикилишини таъминлаш.
- 2.23. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, шунингдек, муассаса бўйсунадиган вазирлик ва идоралар лавозимлари номенклатурасига қарашли бўлган проректор, декан лавозимларига номзодларни ўрнатилган тартибда мутасадди вазирлик ва идорага киритиш хамда уларнинг қарорлари билан тайинланган (деканлар учун келишилган) номзодлар билан меҳнат шартномаси тузиш.
- 2.24. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида" ги қарорига мувофиқ институт ходимлари томонидан ижро интизомига риоя этиш ҳамда ходимлар томонидан ижро интизомига қатъий риоя этилишини таъминлаш.

#### 3. Ходимлар ва таълим олувчиларнинг хукук ва мажбуриятлари. 3.1. Ўкув ишлари бўйича проректор.

- 3.1.1.Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Президент қарорлари, фармонлари ва фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-хукуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.
- 3.1.2. Давлат таълим стандартлари асосида таълим жараёнини ташкил этиш ва малакали кадрлар тайёрлашни таъминлаш, давлат таълим стандартларига мувофик билимлар мазмуни ва тайёргарлик даражасига кўйиладиган талаблар мажмуасини барча деканлар, кафедралар мудирлари ва педагог кадрлар томонидан тўлик ўзлаштирилишини ташкил этиш.
- 3.1.3. Ўқув жараёнларига оид масалалар бўйича институт Кенгаши қарорлари ва ректор буйруқларининг бажарилишини ташкил қилиш.
- 3.1.4. Илғор мамлакатлар таълим тизимининг ривожланиш тенденцияларини ўрганиш, "Таълим тўғрисида"ги қонунда, "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури" ва бошқа таълимга оид норматив-хукуқий хужжатларда кўрсатилган вазифаларни амалга ошириш борасидаги услуб ва воситаларнинг ишлаб чиқилишини ташкил этиш ва уларнинг амалга оширилишини таъминлаш.
- 3.1.5. Ўкув-тарбия жараёнида ўкитишнинг илгор шаклларини, янги педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланишни ташкил этиш.

- 3.1.6. Узлуксиз таълим тизими учун янги авлод ўкув адабиётларини яратиш концепцияси талабларига мувофик дарсликлар ва ўкув-услубий адабиётлар яратилиши, таржима килинишини, дарслик, ўкув-услубий мажмуалар таъминоти бўйича нашриёт ишларини ташкил этиш.
- 3.1.7. Педагог кадрлар ва мутахассисларни тайёрлаш, уларни қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш, профессор-ўқитувчилар малакасини ошириш режаларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга рахбарлик қилиш.
  - 3.1.8. Барча таълим йўналишларини ўкув режа ва дастурлар билан таъминлаш.
- 3.1.9. Услубий кенгашга рахбарлик қилиш, ўқув жараёнини таъминлайдиган бўлимлар, деканатлар ишларини мувофиклаштириш, ташкил этиш ва назорат қилиш.
- 3.1.10. Ўқув, услубий бўлимлар, факультетлар ва кафедралар иш режаларини тасдиқлаш ва уларнинг бажарилишига раҳбарлик қилиш.
  - 3.1.11. Талабаларнинг ўкув ва ишлаб чикариш амалиётини ташкил этиш.
- 3.1.12. Ўтилаётган дарсларнинг сифатини ошириш, профессор-ўкитувчилар томонидан шахсий иш режалари мазмуни бўйича жавоб бериш хамда бажарилиши устидан назорат олиб бориш ва бажарилишини таъминлаш.
  - 3.1.13. Ўкув режаларини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлаш.
- 3.1.14. Ўқув ва услубий конференцияларни ташкил этиш, институт услубий кенгаши ишларига рахбарлик қилиш, илғор услубий тажрибаларни умумлаштириш.
- 3.1.15. Илмий ишлар бўйича проректор билан биргаликда талабаларни Республика ва халқаро микёсдаги олимпиадалар танловларига мақсадли тайёрлаш, олимпиадалар натижаларини таҳлил қилиш, талабаларни Ўзбекистон Республикаси Президенти ва давлат стипендияларига тайёрлаш ишларини узлуксиз шаклда ташкил этиш ва бошқариш, таълим, фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси, инновацион марказлар ташкил этиш.
- 3.1.16. Талабалар билимини баҳолашнинг замонавий рейтинг тизимларини татбиқ этиш, талабалар билимларининг объектив баҳоланишини ташкил этиш.
- 3.1.17. Фанларни ўзлаштира олмаётган талабаларни курсида қолдириш, ўқишдан четлаштирилганларни, курсида қолдирилганларни ўрнатилган тартибда қайта тиклаш, талабаларни курсдан курсга ўтказиш, стипендия тайинлаш ишларини ташкил этиш ҳамда назоратини олиб бориш.
- 3.1.18. Ўқув машғулотлари жадвалини тузиш, тасдиқлаш ва бажарилишини назорат этиш, кафедралар ўқув юкламалари ва йиллик ҳисоботларини таҳлил қилиш, ўқув жараёнини такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш.
- 3.1.19. Талабаларнинг мустақил таълим олишлари учун замонавий усул ва воситаларни татбиқ этишни ташкил қилиш.
- 3.1.20. Профессор-ўкитувчилар ва ўкув ишига ёрдамлашувчи ходимлар штатлари буйича таклифларни ишлаб чикиш, кафедралар, булимларни малакали кадрлар билан таъминлаш ишларини ташкил этиш, кафедра мудири ва факультет декани лавозимларига истикболли ёшларни максадли тайёрлашни ташкил этиш.
- 3.1.21. Педагог кадрлар вакант лавозимларига танлов асосида ишга қабул қилишни ташкил этиш, докторантурани тугатганлар ва магистрларни ишга олиб қолиш бўйича таклифлар тайёрлаш.
- 3.1.22. Ўқув хоналаридан унумли фойдаланиш масалалари бўйича таклифлар ишлаб чикиш.

- 3.1.23. Биринчи курсга талабаликка қабул қилиш ишларини ташкил қилиш, деканларнинг талабаларни курсда қолдириш, ўқишдан четлаштириш, уларга академик таътил бериш тўғрисидаги таклифларини кўриб чиқиш.
- 3.1.24. Институт кенгаши режаси асосида ўкув жараёнига тегишли масалаларни белгиланган муддатда мухокама учун сифатли тайёрлашни ташкил қилиш.
- 3.1.25. Талабалар амалиётларини ташкил этиш ва ўкув ишларининг ишлаб чиқариш корхоналари билан интеграциясини ташкил этиш.
- 3.1.26. Ўқув-услубий ҳисоботларни белгиланган шаклларда ректоратга тақдим этилишини таъминлаш.
- 3.1.27. Ўқув жараёнларини самарали ва сифатли ташкил этиш бўйича кафедралар фаолиятини назорат этиш.
- 3.1.28. Меҳнат ва ўқув интизомини бузган профессор-ўқитувчилар, хизматчи-ходимларга нисбатан чора кўриш ва улар билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш бўйича таклифлар тайёрлаш.
- 3.1.29. Кафедралар ва факультетларнинг йиллик фаолияти хисоботларини ўтказиш, тахлил қилиш ва хулосалар чиқариш, профессор-ўкитувчиларнинг ўкув-услубий фаолиятини замонавий усулларда бахолашни амалга ошириш.
- 3.1.31. Олий таълим муассасалари билан ўкув-услубий йўналишда доимий ҳамкорликни амалга ошириш, конференция, семинарларда профессор ўкитувчиларнинг фаол иштирокини таъминлаш, маҳаллий ҳокимиятлар билан ҳамкорликда ишлаш.
- 3.1.32. Институтни ўрнатилган тартибда доимий ички аттестациядан ўтказиш, ташки аттестацияга тайёрлаш ва ўтказишда фаол иштирок этиш.
- 3.1.33. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, меҳнат ва ўкув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаши қарорлари, директор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг ҳизмат вазифаларига риоя этиш.

## 3.2. Ёшлар билан ишлаш бўйича проректор.

- 3.2.1. Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент қарорлари, фармонлари ва фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.
- 3.2.2. Юксак маънавий-ахлокий фазилатли, мустакил фикрлашга кодир бўлган юкори маълумотли, малакали кадрлар тайёрлашни таъминлаш.
- 3.2.3. Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедралари фаолиятини мувофиклаштириш ҳамда уларни институтнинг маънавий-маърифий ишларида фаол қатнашишларини таъминлаш, жумладан, институтда тьюторлар фаолиятига умумий раҳбарликни амалга оширади.
- 3.2.4. Талабалар онгига миллий ғояни сингдириш, маънавий-ахлоқий тарбия ишларини олиб боришнинг амалий, таъсирчан механизмларини шакллантириш, маънавий-маърифий жараённи бошқариш ва изчил такомиллаштириб бориш.

- 3.2.5. Маънавий-маърифий ишларнинг жорий ва истикболли режаларини ишлаб чикиш хамда уларнинг катъий амалга оширилишини назорат килиш тизимини вужудга келтириш.
- 3.2.6. Маънавий-маърифий ишлар тизими учун зарур меъёрий ҳамда услубий ҳужжатларни, амалий тадбирлар режаларини ишлаб чиқиш.
- 3.2.7. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва хукумати томонидан қабул қилинган фармон ва қарорлар мазмун-мохиятини талабаларга, профессорўқитувчиларга ўз вақтида тушунтириш ишларини ташкил қилиш. Хукуқий саводхонликни ошириш, махсус курслар ташкил этиш, турли мавзулардаги маънавий-маърифий учрашувлар, бахс-мунозаралар, мулоқотлар, сухбатлар, савол-жавоб кечалари уюштириш.
- 3.2.8. Вазирликнинг маънавий-маърифий масалалар бўйича қабул қилган хужжатларини институт жамоасига ўз вақтида етказиш ва улардаги тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш.
- 3.2.9. Институт профессор-ўкитувчилари ва талабалари ўртасида жамиятни эркинлаштириш талабларига мос ижтимоий мухитни шакллантириш учун керакли шароитлар яратиш.
- 3.2.10. Талабаларда маънавий боқимандалик кайфиятини йўқотиш ва уларда ўз тафаккурини доимий ривожлантириш эҳтиёжини шакллантириш.
- 3.2.11. Хукуқий тарбияни амалга ошириш ва хукуқбузарликнинг олдини олиш мақсадида хукуқ-тартибот идоралари билан ҳамкорликда ишлаш.
- 3.2.12. Мамлакат ва халқаро ҳаётга оид ахборотларни кенг жамоатчиликка, педагоглар ва талабаларга етказиш тизимини ташкил этиш.
- 3.2.13. Маънавий-маърифий масалаларга оид илмий, услубий ва амалий адабиётлар, кўлланмалар тайёрлаш хамда уларни чоп эттириш ишларини йўлга кўйиш.
- 3.2.14. Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар кафедраларини услубий ва информацион адабиётлар, кўлланмалар билан таъминлаш, профессор-ўкитувчилар салохияти ва малакаси масалаларини ўрганиш, тахлил килиш, тегишли таклифлар тайёрлаш.
- 3.2.15. Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлардан Якуний давлат аттестацияси комиссиялари таркибини шакллантириш бўйича тегишли таклифлар тайёрлаш.
- 3.2.16. Талабаларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишни ташкил қилиш бўйича маънавий-маърифий тадбирларни амалга ошириш, ижодий-бадиий, спортсоғломлаштириш тўгаракларини ташкил этиш, иқтидорли талабалар билан ишлашнинг самарали усулларни ишлаб чиқиш.
- 3.2.17. Институт спорт клублари фаолиятини такомиллаштириш, талабаларни спорт турлари бўйича тайёрлаш, "Универсиада" спорт мусобақаларида фаол қатнашишини таъминлаш.
- 3.2.18. Институт талабалар турар жойларининг шароитларини унда истикомат килаётган талабалар талабларига ҳар томонлама жавоб беришини мунтазам назорат остига олиш.
- 3.2.19. Талаба-ўқувчилар орасида бадиий адабиётни, хусусан, Ўзбекистонда мустақиллик йилларида яратилган юксак савияли бадиий асарларни ўқиш ва ўрганиш ишларига алохида эътибор бериш. Бу мақсадда бадиий асарларнинг энг яхши талқини, таҳлили ва тақризи учун махсус кўрик-танловлар, китобхонлар конференциялари,

муаллиф ва адиблар билан учрашувлар уюштириш, ғолибларни рағбатлантириш. Институт ахборот-ресурс марказини турли бадиий, публицистик асарлар, илмийоммабоп нашрлар билан бойитиб бориш.

- 3.2.20. Институт спорт-соғломлаштириш, маиший хизмат, овқатланиш, дам олиш, маданий хордиқ чиқариш тизимларининг узлуксиз ва сифатли ишлашини таъминлаш масалаларини назорат қилиш.
- 3.2.21. Кам таъминланган, кўп болали оилалардан чиққан, жумладан, "ёшлар дафтари", "темир дафтар"ларга киритилган оила фарзандлари, бокувчисини йўқотган кўп болали оила аъзолари, 1 ва 2 гурух ногиронлиги ва тўлик давлат таъминотида бўлган, оиласида икки ва ундан ортик тўлов-контракт асосида таълим олувчи, ота-онасининг доимий иш жойи мавжуд бўлмаган, оиласида 1 ва 2-гурух ногиронлиги ёки сурункали касаллик билан даволанадиган талабаларнинг моддий ахволи хакидаги маълумотларни олиш ва уларни ижтимоий мухофаза қилиш бўйича мунтазам иш олиб бориш.
- 3.2.22. Талабаларнинг ота-оналари, маҳаллий ҳокимиятлар, ҳайрия жамғармалари, маҳаллалар билан факультетлар ва институтнинг ҳамкорликда олиб борадиган ишларини ташкил этиш ҳамда назорат қилиш.
- 3.2.23. Кўп нусхали "Samarqand universiteti" ва деворий газеталарнинг мунтазам чиқишини таъминлаш, уларда институтда маънавий-маърифий масалалар бўйича амалга оширилаётган ишларни доимий ёритиб бориш.
- 3.2.24. Танловлар, фестиваллар, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари кўрикларини ва олимпиадаларни мунтазам ўтказишни ташкил этиш.
- 3.2.25. Республика, вилоят ва шахар микёсида бўладиган турли жамоат ишларида, тадбирларда профессор-ўкитувчилар ва талабаларнинг фаол иштирокини таъминлаш.
- 3.2.26. Маънавий-маърифий ва тарбиявий ишлар йўналишлари хамда уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича таклифлар киритиш.
- 3.2.27. Профессор-ўкитувчилар ва талабалар муносабатида одоб-ахлок меъёрлари ва юкори муомала маданиятини таркиб топтириш.
- 3.2.28. Институт ходимлари, талабларини чет элга юбориш, шунингдек, институтда элчихоналар, чет эл ташкилотлари ҳамда чет мамлакатлар вакиллари иштирокидаги тадбирларнинг (семинар, учрашув, суҳбат ва ҳ.к.) ўрнатилган тартибда ўтказилишини таъминлаш.
- 3.2.29. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, меҳнат ва ўкув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг ҳизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

## 3.3. Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор.

3.3.1. Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент қарорлари, фармонлари ва фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-хуқуқий хужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.

- 3.3.2. Институт, факультетлар ва кафедраларда илмий салохиятни юксалтириш бўйича тезкор ва истикбол режаларни ишлаб чикиш ва уларнинг бажарилишини назорат килиш.
- 3.3.3. Институтнинг муаммоли илмий лабораториялари, кафедралари ва бошка илмий булинмаларининг фаолиятига умумий рахбарлик килиш ва назоратини олиб бориш хамда илмий лойихалар ва грантларни жалб этиш, тадкикот ишларининг натижавий самарадорлиги юзасидан мунтазам мониторинг олиб бориш, ишлаб чикариш корхоналари билан инновацион хамкорликни йулга куйиш, инновацияларни ишлаб чикаришга жорий этиш масалаларини хал килиш, илмий-технологик ишланмаларни турли ярмарка ва кургазмаларда такдимот этилишини таъминлаш.
- 3.3.4. Илмий ишлар материалларини, шу жумладан, журналлар ва илмий ишлар тўпламларини муассаса ходимлари томонидан тайёрлаш ва нашр этиш жараёни ҳамда муассасанинг таълим ва илмий фаолияти бўйича ўкув-услубий ва илмий даврий нашрлар билан кутубхона фондини тўлдириб бориш бўйича умумий раҳбарликни олиб бориш.
- 3.3.5. Илмий, илмий-амалий анжуманларни режалаштириш, ташкил этиш ва ўтказишни мувофиклаштириш ҳамда бошқа ташкилот ва корхоналарда ўтказиладиган илмий анжуманларда институт профессор-ўкитувчилари ва ходимларининг қатнашишини таъминлаш, муассасада илмий мактабларнинг шаклланишига кўмаклашиш, ҳар қандай самарали илмий фаолиятни рағбатлантириш ишларини олиб бориш.
- 3.3.6. Институтда магистратура, докторантура ва мустақил изланувчилар институтини ривожлантириш орқали юқори малакали илмий-педагог кадрлар тайёрланишини таъминлаш ҳамда муассаса ходимларининг ўз вақтида илмий унвонларни олишларига ва илмий кенгашлар очилишига кўмаклашиш.
- 3.3.7. Иқтидорли ёшларни излаш, саралаш ва улар билан ишлаш жараёнларини бошқариш ва уларга кўмаклашиш.
- 3.3.8. Халқаро алоқалар бўлими билан ҳамкорликда чет эл грантларининг илмий тадқиқот қисми мавзусини ва мазмунини шакллантиришда ҳамда тасдиқлашда ҳатнашиш, барча илмий тадқиқот ишлари, лойиҳалар ва грантларни бажариш, илмий анжуманларни ўтказиш мониторингини олиб бориш, юқори ташкилотлар учун барча зарур ҳисоботларни шакллантириш ва тақдим этиш.
- 3.3.9. Магистрантлар орасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти, талабалар орасидан Навоий, Беруний, Улуғбек, Ибн Сино, Ислом Каримов номидаги ва бошқа атоқли стипендиялар совриндорларини тайёрлаш, талабалар Республика фан олимпиадалари жараёнини бошқариш.
- 3.3.10. Институтда илмий фаолиятни ривожлантириш учун зарур моддий техника базасини яратиш, тегишли асбоб-ускуналар билан таъминлаш, тақсимлаш жараёнларини бошқариш ва мувофиклаштириш.
- 3.3.11. Институт кафедралари ва бўлимларига ишга олинаётган ходимларнинг илмий тадқиқотчилик фаолиятга лаёқатлилиги бўйича хулосалар бериш.
- 3.3.12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, меҳнат ва ўкув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг

устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

#### 3.4. Молия-иқтисод ишлари бўйича проректор.

- 3.4.1. Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент қарорлари, фармонлари ва фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.
  - 3.4.2. Институт молия-иқтисодиёт ишларини бошқариш ва мувофиқлаштириш.
- 3.4.3. Режа-молия бўлими, бухгалтерия, хўжалик, шунингдек, директор буйруғи асосида бириктирилган бошқа бўлимлар ишини бошқариш ва мувофиқлаштириш.
- 3.4.4. Қурилиш-таъмирлаш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини ташкил этиш, бошқариш ва мувофиқлаштириш.
- 3.4.5. Институтнинг мавжуд моддий-техник базаси имконияти доирасида қушимча пулли хизматларни (ноширлик, маиший хизматлар, пулли уқитиш курслари, ижара, ҳомийлик, дивидент ва ҳ.к.) йулга қуйиш орқали бюджетдан ташқари маблағларни жалб қилишни кенгайтириш ва шу орқали профессор-уқитувчилар ва ишчи-хизматчиларни моддий рағбатлантириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш.
- 3.4.6. Талабаларни тўлов-шартнома асосида ўқитишдан тушган бюджетдан ташқари маблағлар ва бошқа махсус бюджетдан ташқари маблағларни шакллантириш.
- 3.4.7. Давлат бюджети, талабаларни тўлов-контракт асосида ўкитишдан тушган ва тадбиркорлик асосида топилган маблағларнинг даромадлар ва харажатлар сметаларини ишлаб чикиш, Молия вазирлигидан рўйхатдан ўтказилишини таъминлаш.
- 3.4.8. Институт харажатлар сметаларининг бажарилиши, молиявий-хўжалик фаолияти, валюта операцияларини хисобини олиб борилишини назорат килиш.
- 3.4.9. Институт ўқув-илмий лабораториялари бинолари, талабалар турар жойлари ҳамда бошқа ёрдамчи бино ва иншоотларни куз-қиш мавсуми ва янги ўқув йилига тайёрлаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларнинг бажарилишини таъминлаш.
- 3.4.10. Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида институт моддий-техника базаси ҳолатини мунтазам ўрганиб, уни ривожлантириш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва бажарилишини назорат қилиш.
- 3.4.11. Институтга инвестициялар жалб қилиш бўйича фаолиятни ташкил этиш, мавжуд бино ва иншоотларни реконструкция ва капитал таъмирлаш ишлари лойихасмета хужжатларини кўриб чикиб, шартномалар тузиш, бажарилган ишларни қабул қилиш ва сифатини назорат қилиш.
- 3.4.12. Штат, бюджет ва ҳисоб интизомига тўғри риоя қилинишини ва бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботининг назоратини ташкил қилиш.
- 3.4.13. Бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлардан, шунингдек, коммунал хизмат турларидан оқилона ва тежамкорлик билан фойдаланиш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларнинг бажарилишини таъминлаш.
- 3.4.14. Институт профессор-ўкитувчилари ва ходимлари мехнатига хак тўлаш шароитларини яхшилаш, бухгалтерия хисоби ва хисоботини ривожлантириш

юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чикиш ва ўрнатилган тартибда амалга ошириш.

- 3.4.15. Институт профессор-ўкитувчилари ва ходимлари ойлик маошлари ва талабалар стипендияларининг ўз вактида тўланишини таъминлаш.
- 3.4.16. Тўлов-шартнома асосида ўқиётган талабалардан ўқиш учун тўловларни амалга ошириш устидан назорат қилиш.
- 3.4.17. Қурилиш-таъмирлаш ишларини ташкил этиш, бошқариш ва мувофиқлаштириш.
- 3.4.18. Талаба ва ходимларни фавкулодда холатларда хамда мехнат хавфсизлигини таъминлаш бўйича тадбирлар режасини тузиш ва унинг бажарилишини таъминлаш.
- 3.4.19. Институт биноларининг барқарор ишлашини таъминлаш, ёнғинга қарши кураш жиҳозлари билан таъминлаш, уларнинг санитар-гигиеник ҳолатларини талаб даражасида тутишни таъминлаш.
- 3.4.20. Талабалар ошхоналари, буфетлари, спорт-соғломлаштириш мажмуаси, тиббий пунктлар ишларининг режасини тузиш ва уларнинг ишлашини таъминлаш, талабалар турар жойи эҳтиёжларини доимий таъминлаб бориш.
  - 3.4.21. Институтда маданий-хордик чикариш тадбирларини ташкил этиш.
- 3.4.22. Ўқитишни замонавий компьютер техникалари билан жихозланган махсус ўкув аудиторияларини ташкил қилиш.
- 3.4.23. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, меҳнат ва ўкув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалар институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

#### 3.5. Халқаро хамкорлик бўйича проректор.

- 3.5.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20-апрелдаги ПҚ-2909-сонли "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўгрисида"ги Қарорида белгиланган вазифаларни амалга ошириш, профессор-ўкитувчиларнинг малакасини ошириш, хорижий илгор тажрибаларни ўрганиш ва ўкув жараёнига татбиқ этиш борасида муайян ишларни амалга ошириш.
- 3.5.2. Вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги "Олий таълим муассасаларидан хорижий сафарга бориш тўғрисида" ги 81-сонли буйруғига биноан чет элларга сафарларига юборилаётган институтнинг вакиллари хужжатларини кўриб чикиш ва мувофиклаштириш.
- 3.5.3. Донор мамлакатлар ва халқаро молия институтларининг техник ёрдам дастурлари доирасида институтда амалга оширилаётган лойихаларнинг мониторингини олиб бориш ва хар чоракда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига хисобот киритиш.
- 3.5.4. Европа Иттифокинииг дастурлари бўйича институт томонидан тайёрланган лойихаларни кўриб чикиш ва Европа Иттифоки комиссиясига молиялаштириш учун вазирликнинг тегишли хулоса ва тавсияларини тайёрлаш.
- 3.5.5. Институт профессор-ўкитувчилари, ходимлари ва талабалари учун лойихалар тахлили асосида семинар, давра сухбатлари ташкил килиш.

- 3.5.5. Институтнинг хорижий ҳамкорлар билан тузадиган битим, шартнома ва протоколларини кўриб чиқиш, таҳлил қилиш ва тавсиялар бериш. Зарурат бўлганда ҳужжатларни тегишли ташкилотлар билан келишиш.
- 3.5.6. Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Республикаси хукумати, Ташқи ишлар вазирлиги, Ташқи иктисодий алоқалар, савдо ва инвестициялар вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги назоратидаги Ўзбекистон Республикасининг халқаро муносабатлар ва халқаро иқтисодий алоқаларга доир қабул қилинган ҳужжатлари ижросини таъминлаш.
- 3.5.7. Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган элчихоналар ва халқаро таълим ташкилотлари ва жамғармалари билан ҳамкорликда таълим соҳасининг устувор йўналишлари бўйича семинар, ўқув-услубий ва илмий-амалий анжуманлар ўтказиш.
- 3.5.8. Хорижий мамлакатлар таълим вазирликлари, халқаро таълим ташкилотлари ва дипломатик ваколатхоналар вакиллари, чет эл олий таълим муассасалари делегациялари билан учрашувлар ташкил қилиш.
- 3.5.9. Хорижий фукароларни ўкитишдан келиб тушадиган валюта тушумлари ҳақида ойлик, чорак, ярим йиллик ва йиллик ҳисоботларни Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги сўровларига биноан тайёрлаб бориш.
- 3.5.10. Хорижий ҳамкорлар томонидан стажировка ўташ, малака ошириш, ўкув курсларида қатнашиш, магистратура ва докторантурада таҳсил олиш учун эълон қилинадиган грантлар танловига институт профессор-ўқитувчилари, талаба, магистрант ва мустақил изланувчиларини тавсия этиш.
- 3.5.11. Эълон қилинаётган халқаро грантлар ҳақида ахборот жамлаб тарқатиш ва институт кафедраларига лойиҳалар тузишга кўмаклашиш ҳамда лойиҳа ижросида бевосита иштирок этиш.

Халқаро миқёсда ўтказиладиган тадбирлар, конференциялар, семинарлар ҳақида маълумотларни тўплаш ва факультетларга етказиш. Институтда ўтказиладиган анжуманлар ҳақида ахборот тарқатиш, институт веб сайтини янгилаб боришга ёрдам кўрсатиш.

#### 3.6. Факультет декани.

- 3.6.1. Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент қарорлари, фармонлари ва фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.
- 3.6.2. Меҳнат интизомига риоя қилиш, иш берувчининг қонунга мувофиқ келадиган фармойишлари ва кўрсатмаларини ўз вақтида ҳамда аниқ бажариш.
- 3.6.3. Меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитарияси қоидаларига риоя қилиш.
  - 3.6.4. Институт мол-мулкини асраб-авайлаш ва ундан оқилона фойдаланиш.
- 3.6.5. Институт жамоаси аъзолари (маъмурият, ходимлари, талабалари) ва иш жараёнида алоқа қиладиган бошқа шахслар билан хушфеъл муносабатда бўлиш, кийиниш маданиятига риоя этиш.
- 3.6.6. Факультетда ўқув-илмий, маънавий-маърифий ва илмий-услубий ишларга раҳбарлик қилиш, тарбиявий ишларни ташкил қилиш.
  - 3.6.7. Факультетни тамомлаганлар билан алоқа ўрнатиш, уларнинг амалий

ишлари сифатини тахлил қилиш.

- 3.6.8. Факультет ихтисослиги бўйича халқ хўжалигида банд бўлган олий маълумотли мутахассисларнинг малака оширишини ташкил этиш.
- 3.6.9. Ўз ваколати доирасида факультетнинг барча ходимлари, талабалари ва бошқа ўкувчилари учун мажбурий бўлган фармойиш, йўрикнома ёки кўрсатмалар чикариш.
  - 3.6.10. Таълим мазмунини давлат таълим стандартлари асосида шакллантириш.
- 3.6.11. Факультетда ўқитиладиган фанларни мазмунан ва ўқув аудитория соатлари ҳажми бўйича замонавий ахборот, услублар, янгилик ва бошқалар билан бойитиш чораларини кўриш.
- 3.6.12. Таълим тизимида ахборот-ресурс манбалари базасини кенгайтириш ва янгилаб бориш.
- 3.6.13. Таълимни такомиллаштириш бўйича устувор илмий тадқиқотларни ривожлантириш ва истикбол режалар тузиш.
- 3.6.14. Талабалар турар жойларида яшаётган ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш ва фойдали меҳнат машғулотлари билан шуғулланишларини таъминлашга йўналтирган тадбирлар ташкил этиш, талабаларнинг ҳар-хил норасмий оқимларга қўшилиб қолишларининг олдини олиш.
- 3.6.15. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги норматив-хукукий хужжатларида кўйилган талаблари асосида талабаларнинг хафталик ўкув юкламалари ва мустакил иш соатлари хажмини ўкитиладиган фанлар тизимига мувофиклаштириш.
- 3.6.16. Ўқув интизомини яхшилаш механизмини янада такомиллаштириш, талабалар фаоллигини оширишга қаратилган тадбирларини амалиётга татбиқ қилиш.
- 3.6.17. Ўқув-тарбия тизимига янги ахборот технологияларининг жорий этилишини назорат қилиш.
- 3.6.18. Факультет кенгаши, ўкув-услубий кенгаши қошида устозлар тажрибасини ўрганиш, янги педагогик технологияларни жорий қилиш ва малака ошириб келган профессор-ўкитувчиларнинг хисоботларини мухокама қилиш бўйича семинарлар ташкил этиш.
  - 3.6.19. Институт ва факультет кенгаши қарорларининг бажарилишини назорат қилиш.
- 3.6.20. Ўқув-тарбия жараёни ҳамда талабаларнинг битирув малакавий иши, магистрлик диссертациясининг ёзилиши ва ҳимояси устидан назорат қилиш.
- 3.6.21. Ўқув машғулотлари жадвалини тузишга раҳбарлик қилиш, унинг бажарилишини назорат қилиш, талабалар давомати учун масъуллик.
- 3.6.22. Талабаларнинг мустақил иши, шунингдек, уларнинг билимини рейтинг тизими асосида баҳолаш устидан назоратни ташкил этиш, талабаларга қолдирилган дарсларни қайта ўзлаштиришга рухсат бериш.
- 3.6.23. Талабаларни курсдан курсга ўтказиш, давлат аттестациясига, битирув малакавий ишларини ва магистрлик диссертациясини химоя қилишга киритиш, академик таътил бериш ва стипендия тайинлаш, исми, отасининг исми, фамилиясини ўзгартирган талабалар тўғрисида буйруқ лойиҳалари тайёрлаш, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг тегишли Низомларида кўзда тутилган ҳолларда маъмурият ташаббуси билан талабалар сафидан четлаштиришга тавсия бериш, факультетда хорижий талабалар мавжуд бўлган ҳолларда, улар билан ишлашни институт халқаро бўлими билан келишилган ҳолда амалга ошириш.
  - 3.6.24. Иқтидорли талабаларни излаш ва улар билан ишлаш, уларни Ўзбекистон

Республикаси Президенти давлат стипендияси, атокли стипендиялар, "Истеъдод" жамғармаси ҳамда фанлар бўйича ўтказиладиган олимпиадалар танловларида иштирок этишга тайёрлаш билан боғлиқ бўлган тадбирларни ташкил этиш.

- 3.6.25. Талабалар илмий-ижодий фаолиятини тизимли асосда ташкил этиш, иқтидорли талабаларни аниқлаш ва уларни илмий тадқиқотларга жалб этиш, ижодий фаолиятини рўёбга чиқариш учун зарур ташкилий, услубий ва моддий-техникавий шарт-шароитлар яратиш.
- 3.6.26. Докторантлар ва мустақил изланувчиларни тайёрлаш, профессорўкитувчилар малакасини ошириш бўйича ишларни мувофиклаштириш, алохида ўрнак кўрсатганларни турли танловларда иштирок этишлари учун тавсия этиш.
- 3.6.27. Факультет таркибига кирувчи кафедраларнинг фанлари бўйича, шу жумладан, хорижлик олимлар билан ҳамкорликда, дарслик, ўкув ва услубий қўлланмаларни тайёрлашга умумий раҳбарликни амалга ошириш, компьютер саводхонлиги бўйича машғулотлар ташкил этиш.
- 3.6.28. Факультет кенгашига рахбарлик қилиш, кафедралараро йиғилишлар, илмий-услубий конференциялар (шу жумладан, хорижий мутахассислар иштирокида) ташкил этиш.
- 3.6.29. Институтнинг маркетинг хизмати билан ҳамкорликда корхона ва муассасаларнинг факультетда тайёрланаёттан малакали мутахассисларга бўлган эҳтиёжини ўрганиш, шунингдек, педагог кадрлар, талабалар ва илмий ахборотлар билан ўзаро алмашиш учун бошқа таълим муассасалари билан ўзаро ҳамкорлик алоқаларни ўрнатиш.
- 3.6.30. Таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга оширишга жавоб бериш, бюджетдан ташқари маблағлар топиш ва улардан ўқув мақсадларида фойдаланишни амалга ошириш.
- 3.6.31. Маънавий-маърифий ишларга, шу жумладан, факультетга бириктирилган талабалар турар жойларига рахбарлик қилиш.
- 3.6.32. Ўзбекистон Республикаси "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонунига мувофик фукароларни қабул қилиш ва белгиланган муддатда мурожаатларни кўриб чикиш.
- 3.6.33. Институт худудининг факультетга ажратилган кисмини ободонлаштиришни таъминлаш.
- 3.6.34. Олий таълимга оид қонунчиликда белгиланган бошқа мажбуриятлар ва ҳуқуқлардан фойдаланиш.
- 3.6.35. Деканларнинг элчихоналар, чет эл ташкилотлар хамда чет мамлакатлар вакиллари иштироки билан ўтказиладиган тадбирлари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2005 йил 12 августдаги 183-сонли буйруғига биноан халқаро аълоқалар Кенгаши қарори билан ёки истисно тариқасида ректор фармойиши асосида Вазирлик орқали амалга оширилади.
- 3.6.36. Деканларнинг чет эл хизмат сафарлари вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби тўғрисида"ги муваққат Йўриқнома асосида амалга оширилишига тўла риоя қилиш.
- 3.6.37. Декан фаолияти Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2008 йил 30 майдаги 159-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Олий

таълим муассасаси факультети тўғрисида"ги низом асосида амалга оширишни таъминлаш.

3.6.38. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

# Профессор-ўкитувчилар (кафедра мудири, профессор, доцент, катта ўкитувчи, ўкитувчи, ассистент)

## 3.7. Кафедра мудири.

- 3.7.1. Меҳнат ва ижро интизомига риоя қилиш, иш берувчининг қонунга мувофиқ келадиган фармойишлари ва кўрсатмаларини ўз вақтида ҳамда аниқ бажариш.
- 3.7.3. Институтнинг мол-мулкига авайлаб муносабатда бўлиш ва ундан оқилона фойдаланиш.
- 3.7.4. Институт маъмурияти, ходимлари, талабалари ва иш жараёнида алоқа қиладиган бошқа шахслар билан хушфеъл муомалада бўлиш, кийиниш маданиятига риоя этиш.
- 3.7.5. Институт микёсида кафедра фаолиятига тааллукли масалалар мухокамаси ва хал этилишида иштирок этиш.
- 3.7.6. Кафедра иш режаси, профессор-ўкитувчилари ва илмий-ходимларининг шахсий иш режалари ҳамда кафедра фаолияти доирасидаги бошқа ҳужжатларни тасдиқлаш.
- 3.7.7. Кафедра педагог ходимларига ўкув юкламаларини таксимлаш хамда уларнинг ўз вактида ва сифатли бажарилишини назорат килиш.
- 3.7.8. Кафедрага ишга олиш, ишдан бўшатиш ва ходимларни янги вазифаларга тайинлаш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш, шунингдек, интизомий чора қўллаш тўғрисида институт рахбариятига белгиланган тартибда таклифлар киритиш.
- 3.7.9. Институтнинг тегишли хизмат бўлинмаларидан ўкув-тарбиявий ва илмий тадқиқот жараёнини талаб даражасида ўтказиш учун зарур бўлган шароитларни таъминлашни талаб этиш.
- 3.7.10. Белгиланган тартиб ва муддатларда ўкув йилидаги фаолияти бўйича кафедра ҳисоботини тайёрлаш, факультет кенгаши мажлисларида ҳисобот бериш.
- 3.7.11. Тасдикланган режага мувофик илмий тадкикот ишларини ишлаб чикариш муаммолари билан боғлаган ҳолда олиб бориш, тугалланган илмий тадкикот ишларини таълим, фан ва ишлаб чикариш билан интеграциясини инновацион ҳамкорликни таъминлаш.
- 3.7.12. Кафедра ўқитувчиларининг шахсий иш режаларидаги ўқув, илмий-услубий, илмий тадқиқот, маънавий-маърифий ва ташкилий-услубий ишларини кўриб чиқиш, тажрибали ўқитувчилар фаолиятини ўрганиш, умумлаштириш ва илғор тажрибаларини оммалаштиришга қаратилган ишларни ташкил этиш.
- 3.7.13. Замонавий педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, педагогик фаолият билан шуғулланишни бошлаган ёш ўқитувчиларга

педагогик малака ва кўникмаларни эгаллашда ёрдам бериш, ахборот базасини яратиш, ўкув машғулотларида замонавий ўкув-техника воситаларидан, якка тартибда ўкитиш ва мустакил таълим олиш услубларидан самарали фойдаланишни йўлга кўйиш, масофали ўкитиш элементларини ривожлантириш.

- 3.7.14. Илмий-педагог кадрлар тайёрлаш, кафедра мутахассислигига мос ёки турдош ихтисосликлар бўйича докторлик диссертацияларини илмий семинарларда мухокама килиш, таълим хужжатларининг меъёр талабларига жавоб беришини белгилаш бўйича эксперт гурухлари таркибида иштирок этиш.
- 3.7.15. Кафедра таълим йўналаши бўйича илмий мактаблар яратилишига рахбарлик килиш.
- 3.7.16. Битирувчиларни ишга тақсимлаш, битирув малакавий ишлари, магистрлик диссертациялари мавзуларини шакллантириш, бюджетдан ташқари маблағларни жалб этиш, шунингдек, илмий-техник ёрдам кўрсатиш мақсадида ишлаб чиқариш корхоналари ва бошқа хўжаликлар билан алоқа ўрнатиш.
- 3.7.17. Олий таълим муассасаси ва мазкур кафедрада докторантурани битирганлар билан мунтазам алокаларни ташкил этиш, битирувчилар мониторингини олиб бориш.
- 3.7.18. Кафедра ихтисослиги бўйича мутахассислар малакасини оширишга йўналтирилган тадбирлар ўтказиш.
- 3.7.19. Хорижий таълим муассасалари билан таълим соҳасидаги ҳамкорлик алоҳаларини ривожлантириш.
- 3.7.20. Талабаларнинг қизиқишларини эътиборга олган ҳолда турли мавзулар, йўналишлар ва ихтисосликлар, касб-ҳунар турлари бўйича тўгараклар ташкил қилиш, талабаларнинг дарсдан бўш вақтини унумли ва фойдали меҳнат билан банд қилишга қаратилган тадбирларни амалга ошириш.
- 3.7.21. Кафедрада ўқитиладиган фанлардан лаборатория ишларининг тўлиқ ва сифатли ўтказилишини таъминлаш ҳамда кафедра лабораторияларини замонавий ускуна, қурилма ва жиҳозлар билан жиҳозланиши бўйича таклифлар киритиш.
- 3.7.22. Муассаса ахборот-ресурс марказини кафедра таълим йўналишлари ва мутахассисликларига оид янги ўкув, илмий-техник ва даврий адабиётлар билан узлуксиз тўлдириб бориш ва янгиланишини доимий ўрганиб бориш.
- 3.7.23. Барча ўкув шакллари (ишлаб чиқаришдан ажралган ва ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолларда) бўйича олий таълимнинг давлат таълим стандартларига мувофиқ тузилган ўкув режалардаги фанлар бўйича белгиланган машғулот турларини юксак назарий, илмий-услубий ва касбий даражада ўтказиш, таълим сифатини таъминлаш.
- 3.7.24. Талабаларнинг малакавий амалиёти, курс лойихалари (ишлари), битирув малакавий ишлари, магистрлик диссертацияларига, шунингдек, мустақил ишлари ва илмий тадқиқот ишларига рахбарликни ташкил қилиш.
- 3.7.25. Талабалар билимининг рейтинг назоратини жорий этиш, талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш бўйича тадбирлар ўтказиш, талабаларнинг қолдирилган дарсларни қайта ўзлаштириш жараёнларига умумий рахбарлик қилиш.
- 3.7.26. Кафедра фанлари бўйича ўқув дастурлар ишлаб чиқиш ва белгиланган тартибда тасдиққа такдим этиш, шунингдек, турдош кафедралар томонидан тайёрланган ўқув дастурларга такриз ва хулосалар тайёрлаш.
  - 3.7.27. Дарслик, ўкув, услубий ва кўргазмали қўлланмалар тайёрлаш, қайта нашр

этиладиган дарслик, ўкув қўлланма ва ўкув-услубий адабиётларга хулосалар тузиш.

- 3.7.28. Кафедра йўналишлари ва мутахассисликлар бўйича ДТС, ўкув режалари ва дастурларини ривожланган хорижий мамлакатларнинг таълим дастурлари билан киёсий тахлил олиб бориш ва такомиллаштириш.
- 3.7.29. Иқтидорли талабаларни танлаш ва уларни тарбиялаш, олимпиада ва танловларда иштирок этишга тайёрлаш, талабаларнинг мустақил ишлаш шакл ва услубларини такомиллаштириш бўйича чоралар кўриш.
- 3.7.30. Талабалар илмий-ижодий фаолиятини тизимли асосда ташкил этиш, иктидорли талабаларни аниклаш ва уларни илмий тадкикотларга жалб этиш, илмий тадкикот ишларини индивидуал ва жамоа бўлиб бажаришга ўргатиш, уларнинг илмий-ижодий фаолиятини рўёбга чикариш учун зарур ташкилий, услубий шартшароитлар яратиш.
- 3.7.31. Меҳнат қонунчилигида белгиланган бошқа мажбуриятлар ва ҳуқуқлардан фойдаланиш.
- 3.7.32. Кафедра мудирининг элчихоналар, чет эл ташкилотлари хамда чет мамлакатлар вакиллари иштироки билан ўтказиладиган тадбирлари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (кейинги ўринларда матнда "вазирлик" деб юритилади) томонидан белгиланган тартибда халқаро ҳамкорлик кенгаши қарори билан ёки, истисно тариқасида, ректор фармойиши асосида вазирлик орқали амалга оширилади.
- 3.7.33. Кафедра мудирининг чет эл хизмат сафарлари вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби" тўғрисидаги муваққат йўрикнома асосида амалга оширилади.
- 3.7.34. Кафедра мудирининг фаолияти Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2008 йил 30 майдаги 159-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Олий таълим муассасаси кафедралари тўгрисида"ги низом асосида амалга оширилади.
- 3.7.35. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб қоидалари, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг ҳизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

### 3.8. Профессор, доцент, катта ўкитувчи, ўкитувчи ассистент.

- 3.8.1. Белгиланган тартибда институт ва факультет кенгашларига сайлаш ва сайланиш.
- 3.8.2. Институтнинг фаолиятига тааллукли масалаларни мухокама қилишда иштирок этиш.
- 3.8.3. Институтнинг кутубхонаси, ўкув ва илмий бўлинмаларнинг хизматларидан, шунингдек, ижтимоий-маиший, тиббий ва бошка бўлимлар хизматидан жамоа шартномасига мувофик фойдаланиш.
- 3.8.4. Ўқитишнинг услуб ва воситаларини танлаш, ўқув ва илмий жараённинг юқори сифатини таъминловчи илмий тадқиқот ишларини амалга ошириш.

- 3.8.5. Муассаса маъмуриятининг буйруқ ва фармойишлари юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда мурожаат қилиш.
- 3.8.6. Қонунчиликда белгиланган тартибда лавозимларни эгаллаш, танловларда қатнашиш.
- 3.8.7. Ўзлари ишлаётган кафедра, факультетдан ташқари бошқа факультет, кафедра, ташкилотларда ўриндошлик асосида ишлаш.
- 3.8.8. Хорижий ҳамкасбларнинг соҳага доир илмий ва ўқув-услубий адабиётлари билан танишиш ва улар билан фикр алмашиш.
  - 3.8.9. Ўз фани бўйича сифатли дарсликлар ва ўкув кўлланмалар тайёрлаш.
- 3.8.10. Назарий билимларини, амалдаги тажрибасини, илмий тадқиқот олиб бориш услубини, педагогик маҳоратини ошириш.
  - 3.8.11. Грантлар, илмий лойихалар, хўжалик шартномаларида иштирок этиш.
- 3.8.12. Ўзбекистон Республикасининг олий таълимга оид қонунчилигида белгиланган бошқа ҳуқуқларни амалга ошириш.
- 3.8.13. Иш берувчининг қонуний фармойишларини бажариш, ҳар йили тасдиқланадиган шахсий режа асосида ўқув-услубий, илмий ва маънавий-маърифий ишларни ўз вақтида ва сифатли бажариш, хусусан:
- а) ўкув юкламалари ҳажмини, ўкув-услубий, илмий ўкув-ташкилий ишларни тасдиқланган шахсий режа асосида бажариш ва маънавий-маърифий ишларда иштирок этиш;
- б) дарслик, ўкув қўлланма тайёрлаш, ўкув адабиётлари, илмий мақолалар, монографиялар ёзиш;
- в) тарбиявий ишлар олиб бориш, талабалар билан маънавий-маърифий ишларда, шу жумладан, дарсдан ташқари вақтларда ўтказиладиган тадбирларда бевосита иштирок этиш, қолдирилган дарслар учун талабалардан қайта ўзлаштиришлар қабул қилиш;
  - д) Кенгаши томонидан тасдиқланган кафедра илмий мавзуларида иштирок этиш;
  - е) ўз малакасини мунтазам равишда ошириш.
  - 3.8.14. Муассасанинг мол-мулкини асраб-авайлаш, ундан окилона фойдаланиш.
  - 3.8.15. Иш берувчига бевосита етказилган ҳақиқий моддий зарарни қоплаш.
- 3.8.16. Муассаса жамоатчилик ишларида қатнашиш, хусусан: талабалар турар жойида тасдиқланган жадвал буйича жамоатчилик асосида навбатчилик қилиш.
  - 3.8.17. Педагогик ва илмий жараённинг самарадорлигини таъминлаш.
- 3.8.18. Замонавий цивилизация ва демократия шароитида таълим олувчиларнинг танлаган йўналиши (мутахассислиги) бўйича юксак касбий тайёргарликни, меҳнатга бўлган қобилиятни шакллантириш.
- 3.8.19. Чет тили ва ахборот технологияларидан саводхонлигини мунтазам ошириб бориш.
- 3.8.20. Таълим олувчиларда мустақил фикрлаш, ташаббускорлик, ижодий қобилиятни шакллантириш.
  - 3.8.21. Ўзининг одоби, маданияти, маънавий савияси билан ўрнак бўлиш.
  - 3.8.22. Кийиниш маданиятига риоя этиш.
- 3.8.23. Республикада амалга оширилаёттан ислохотлар ва жахонда рўй бераёттан янгиликлардан хабардор бўлиш.
  - 3.8.24. Институт, факультет, кафедра томонидан ташкил этиладиган маданий,

маънавий, маърифий тадбирларда фаол иштирок этиш.

- 3.8.25. Ўзи ўқитадиган фан дастурини фан ва техника ютуқлари асосида мунтазам бойитиб бориш.
  - 3.8.26. Дарсларни юкори савияда ўтиш.
- 3.8.27. Фан йўналишига тегишли янги манбаларни топиш ва улар билан талабаларни таништириб бориш.
- 3.8.28. Хар ўкув йили бошлангунга қадар ўзи ўкитадиган фанларнинг ишчи ўкув дастури, календар режаси ва рейтинг назоратлари жадвалини ишлаб чикиш ва кафедра мажлисида тасдиклатиш.
  - 3.8.29. Рейтинг тадбирларини ўз вактида ўтказиш.
  - 3.8.30. Талабалар билимини холисона бахолаш.
  - 3.8.31. Янги педагогик технологияларни дарс жараёнида қўллаш.
- 3.8.32. Кафедра илмий салохиятини ошириш ва таълим йўналишлари бўйича жадал илмий тадқиқотлар олиб бориш.
- 3.8.33. Олий таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотларда фаол қатнашиш.
- 3.8.34. Талабаларнинг қолдирилган дарсларни қайта ўзлаштириш жараёнини ташкил этиш.
- 3.8.35. Институт профессор-ўкитувчилари хизматчи-ходимларининг чет эл хизмат сафарлари вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби" тўғрисидаги муваққат йўрикнома асосида амалга оширилади.
- 3.8.36. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг ҳизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

#### 3.9. Кенгаш котиби.

- 3.9.1. Янги ўқув йили учун кенгаш иш режасини ҳамда унинг ҳар бир йиғилиши кун тартибини тузиш (режа асосида).
- 3.9.2. Ҳар бир кенгаш йиғилиши кун тартибида кўриладиган масалалар бўйича уни тайёрлайдиган масъул шахслар билан биргаликда ишлаш ҳамда ҳужжатларни сифатли ва ўз вақтида тайёрланишини таъминлаш.
- 3.9.3. Кенгаш бўлиб ўтгандан кейинги материал ва маърузаларни қарорга асосан тайёрлаш ва нашр қилинишини таъминлаш.
  - 3.9.4. Кенгаш қарорларининг сифатли ва ўз вақтида бажарилишини назорат қилиш.
- 3.9.5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли қарори билан тасдиқланган "Олий таълим муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида"ги низом талаблари ҳақида факультетлар ва кафедралар кесимида тушунтириш ишлари ўтказиш ҳамда ушбу низомга қатъий риоя қилган ҳолда институтнинг кафедра мудири, профессори,

доценти, катта ўкитувчиси, лавозимларига ĬЗ ассистенти вақтида танлов ўтказилишини таъминлаш:

- а) оммавий ахборот воситалари орқали вакант лавозимларга, шунингдек, танлов муддати тугаётган лавозимларга камида икки ой илгари танлов эълон килиш;
- б) институт педагог кадрлари лавозимларига танловда иштирок этиш учун йўлланган аризаларни қабул қилиш;
- в) номзодларнинг "Олий таълим муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида"ги Низомнинг 16-банди асосида тегишли кафедраларда мухокамасининг тўғри ташкил этилиши хамда хар бир мукобил номзод буйича кафедранинг тавсияси (ижобий ёки салбий)нинг берилиши устидан назорат олиб бориш;
- г) кенгаш аъзоларига танловда иштирок этаётган номзодлар ҳақида, шунингдек, кафедранинг хулосаси юзасидан ахборот бериш;
- д) ходимлар бўлими билан биргаликда вакант педагог кадрлар лавозимларига ўз вақтида танлов ўтказилганлиги хамда танлов натижасида улар билан тузилган шартномаларнинг мониторингини олиб бориш хамда маълумотлар банкини яратиш ва янгилаб бориш;
- е) кафедра мудири лавозимига, профессор, доцент илмий унвонларини олиш учун профессор-ўкитувчиларнинг номзодини бериш ва танлов асосида танлаш ва кайта танлаш билан боғлиқ керакли хужжатларни тайёрлаш.
- 3.9.6. Кенгаш мажлиси баённомаларини тайёрлаш ва тасдиклаш, кенгаш мажлисида докторантлар ва мустақил изланувчиларнинг мавзулари тасдиқланганлиги тўғрисида кенгаш қароридан кўчирма тайёрлаш.
- 3.9.7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустахкамлаш чора-тадбирлари тўгрисида" ги қарорига мувофик ижро интизомига, ўкув ва мехнат интизомига, мехнатни мухофаза килиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чикариш санитариясига доир коидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари хамда таълим тизимига доир норматив-хукукий хужжатларда кўйилган максад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлик риоя этиш.

### 3.10. Илмий ходимлар.

- 3.10.1. Белгиланган тартибда муассасанинг институт кенгашига сайлаш ва сайланиш.
- 3.10.2. Институт фаолиятига тааллукли масалалар мухокамасида иштирок этиш ва уларни хал қилишда иштирок этиш.
- ахборот-ресурс Муассасанинг маркази, бўлинма 3.10.3. ўқув илмий ижтимоий-маиший, шунингдек, муассаса лабораторияларидан, тиббий тузилмасидаги бошқа бўлимлар хизматидан фойдаланиш. 3.10.4. Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган бошқа хуқуқлардан
- фойдаланиш.
- 3.10.5. Ўзининг хизмат вазифаларини виждонан бажариш ва ўз шаънига доғ туширмаслик.
- 3.10.6. Иш жараёнида мулоқот қиладиган институт ходимлари, талабалари ва бошқа шахслар билан хушфеъл муносабатда бўлиш.

- 3.10.7. Иш берувчининг қонуний фармойишларини ўз вақтида ва аниқ бажариш.
- 3.10.8. Белгиланган муддатда илмий тадқиқот ишларини юқори даражада бажариш.
- 3.10.9. Илмий тадқиқот натижаларини ўрнатилган тартибда ишлаб чиқариш ва ўкув жараёнида қўллаш.
- 3.10.10. Ўқув жараёнида иштирок этиш, турли нашрларда илмий мақолалар нашр эттириш.
- 3.10.11. Меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя килиш.
- 3.10.12. Кийиниш маданиятига риоя этиш. Институт худудида, жумладан, дарс ўтаётган хоналар, бошқа бинолар ва ташқи жойларда ибодат либосларида (ўранган ҳолда) ёки диққат-эътиборни ўта жалб қилувчи кийимларда юрмаслик.
- 3.10.13. Институт бинолари ва лабораторияларидаги жихозларни асраш ва шикаст етказмаслик, иш жойини озода тутиш, иш вактини тўлаконли, унумли ўтказиш.
- 3.10.14. Илмий ходимларининг чет эл хизмат сафарлари вазирлик 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаш қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига риоя этиш.

#### 3.11. Ўқув-ёрдамчи ходимлар.

- 3.11.1. Жамоатчилик ташкилотларига сайлаш ва сайланиш.
- 3.11.2. Ўқув жараёнида амалий машғулотларни ўтказиш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш ва уларни ҳал қилиш бўйича таклифлар киритиш.
- 3.11.3. Институтнинг ахборот-ресурс маркази, ижтимоий-маиший, тиббий ва бошқа бўлимлар хизматидан фойдаланиш.
- 3.11.4. Институт маъмуриятининг буйрук ва фармойишлари юзасидан конунчиликда белгиланган тартибда мурожаат килиш.
- 3.11.5. Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ бошқа ҳуқуқлардан фойдаланиш.
- 3.11.6. Иш жараёнида мулоқот қиладиган институт ходимлари, талабалари ва бошқа шахслар билан хушфеъл муносабатда бўлиш.
- 3.11.7. Иш берувчининг қонунга мувофиқ келадиган фармойиш ва кўрсатмаларини ўз вақтида ҳамда аниқ бажариш.
- 3.11.8. Мехнатни мухофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидаларга риоя қилиш.
  - 3.11.9. Муассаса худудида кийиниш маданиятига риоя қилиш.
- 3.11.10. Институт бўлимлари, факультет, кафедра ва лаборатория мол-мулкига авайлаб муносабатда бўлиш.
- 3.11.11. Институт лаборатория асбоб-ускуналари ва бошқа жиҳозларини институт маъмурияти рухсатисиз бинодан ташқарига олиб чиқиб кетмаслик.
- 3.11.12. Амалий машғулотлар бошланиши олдидан дарс мавзусига мос қурилма ва асбобларни ўз вақтида тайёрлаш.

- 3.11.13. Лаборатория ишлари тавсифномаларини татбиқ қилиш.
- 3.11.14. Талабаларга амалий ва лаборатория машғулотларини бажаришда ёрдам бериш.
  - 3.11.15. Дарс тугагач, лаборатория хоналарини тартибга келтириш.
- 3.11.16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли "Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофик ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик теҳникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, институтнинг устави, ички тартиб-қоидалари, институт кенгаш қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг ҳизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

#### 3.12. Институт талабалари.

- 3.12.1. Институт таълим олувчиларининг сифатли ва юкори савияда билим олишлари, танлаган ихтисослиги бўйича юкори малакали мутахассис бўлиб етишишлари учун зарур бўлган хукуклардан фойдаланиш.
- 3.12.2. Фан, техника, замонавий технологиялар ютукларига мос келувчи билим олиш.
- 3.12.3. Институт ахборот-ресурс марказида мавжуд бўлган китоблар, даврий нашрлар, электрон таълим воситаларидан белгиланган тартибда бепул фойдаланиш.
  - 3.12.4. Бепул маслахатлар ва йўл-йўриклар олиш.
- 3.12.5. Аудиториялар, таълим воситалари саналувчи ашёлардан ўрнатилган тартибда бепул фойдаланиш.
- 3.12.6. Таълим жараёни самарадорлиги ва таълим сифатини ошириш юзасидан ўз таклиф-мулоҳазаларини, танқидий фикрларини белгиланган тартибда таълим муассасаси, деканат ва кафедра раҳбариятига билдириш ва уларнинг кўриб чикилишини талаб килиш.
- 3.12.7. Институт ва факультет микёсида ўтказиладиган оммавий тадбирларда иштирок этиш.
- 3.12.8. Илмий тадқиқот ишларида ва илмий конференцияларда қатнашиш, уларнинг натижаларини нашр этиш ва бу ҳақда ахборотлар бериш.
- 3.12.9. Институтда қонуний равишда фаолият юритаётган жамоат бирлашмаларига аъзо бўлиш ва улар ишида қатнашиш.
  - 3.12.10. Қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқлардан фойдаланиш.
- 3.12.11. Ватанига ва халқига ҳалол хизмат қилишга тайёр, юқори билимли ва юксак маънавиятли мутахассис бўлиб етишиш учун фидокорона билим олиш, ўз касбий салоҳиятини шакллантириш ва такомиллаштириш.
- 3.12.12. Таълим олиш жараёнида жамиятнинг ахлокий принципларига, маънавий кадриятларимизга, конун талабларига, ўзаро муносабатларнинг юксак талабларига жавоб берувчи коидаларига катъий амал килиш.
- 3.12.13. Танлаган ихтисослиги бўйича чуқур назарий билим олиш, бўлғуси касби бўйича амалий кўникмалар ҳосил қилиш.
- 3.12.14. Ўқув жараёни талабларига бўйсуниши, ўқув машғулотларини узрли сабабсиз қолдирмаслик, дарсларга кеч қолмаслик, машғулотлар тамом бўлмасидан аввал кетиб колмаслик.

- 3.12.15. Таълим жараёни билан боғлиқ вазифаларни ўз вақтида ва сифатли бажариш, ўқитувчиларнинг фанни ўзлаштириш билан боғлиқ топшириқларини ўз вақтида ва талаб даражасида бажариш, машғулотларга зарур ўқув қуроллари билан келиш.
- 3.12.16. Тегишли кафедра ва деканат билан мустаҳкам алоқада бўлиш, деканатнинг қонуний топшириқларини ўз вақтида бажариш.
- 3.12.17. Билимларни эгаллашда ташаббус ва ғайрат кўрсатиш, лоқайдликка йўл қўймаслик.
- 3.12.18. Ўз курсдошлари, бошқа талабалар, профессор-ўқитувчилар билан хушмуомалада бўлиш.
- 3.12.19. Институт мулкларига эҳтиёткор ва тежамкор муносабатда бўлиш, уларга қасддан ёки эҳтиётсизлик қилиб зиён етказмаслик, зиён етказгани тақдирда зарар ўрнини ўрнатилган тартибда қоплаш, ашёларни аудиториядан ёки бинодан ташқарига олиб чикмаслик.
- 3.12.20. Бино ичида, йўлакларда, аудиторияларда санитария қоидаларига риоя қилиш, ифлослантирмаслик, тамаки, нос чекмаслик.
- 3.12.21. Кийиниш маданиятига риоя қилиш, безак ва тақинчоқларга ҳирс қуймаслик. Ташқи куриниши ва ёмон ҳулқ-атвори билан бошқалардан ажралиб турмаслик, аҳлоқ-одоб нормаларига сузсиз буйсуниш.
- 3.12.22. Ўқув машғулотига келмаган ҳолларда (шу жумладан, касаллиги туфайли) уч кундан кечикмасдан бевосита ўзи ёхуд тьютор орқали деканатни ёзма равишда хабардор қилиш, қатнашмаслик сабабларини кўрсатиш ва тасдиқловчи ҳужжатларини тақдим этиш.
- 3.12.23. Хорижий ташкилотлар грантларида қатнашған ҳолларда бу ҳақда факультет деканини хабардор қилиш, грант билан боғлиқ ҳолда чет элга жўнаб кетишдан аввал ўрнатилган тартибда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги раҳбариятининг розилигини олиш.
- 3.12.24. Ўз илмий, маънавий-ахлокий, ғоявий-сиёсий савиясини мунтазам ошириб бориши, мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иктисодий ва сиёсий сохалардаги ислохотлар ва янгиланишлардан хабардор бўлиш.
- 3.12.25. Институт устави, ички тартиб-қоидалари, ўкув интизомига, институт кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг мажбуриятларига риоя этиш.

## 4. Институт худудида куйидагилар такикланади:

- 4.1. Институт худудида, биноларда, йўлакларда, аудитория ва ажратилмаган бошқа жойларда сигарет, нос чекиш.
- 4.2. Алькоголли ичимликлар (пиво, вино ва бошқалар), гиёхвандлик моддалари истеъмол килиш.
- 4.3. Безорилик қилиш, уятли сўзлар айтиш, сўкиниш, ўзгаларга шилқимлик қилиш, одамлар осойишталигига путур етказадиган хатти-ҳаракатлар содир этиш.
- 4.4. Диний мазмундаги ёзма ёки электрон воситалардаги материалларни тайёрлаш, саклаш, таркатиш.

- 4.5. Миллий, ирқий, этник, диний адоватни тарғиб қилувчи ҳар қандай шаклдаги материалларни тайёрлаш, сақлаш, тарқатиш ва тарғиб этиш.
- 4.6. Беҳаёликни тарғиб қилувчи порнографик материалларни қандай шаклда бўлишидан қатъи назар (расм, аудио, видео, босма нашр) тайёрлаш, сақлаш, тарқатиш, тарғиб қилиш.
  - 4.7. Муассаса худудида қимор ўйинлари ўйнаш.
- 4.8. Бино ичида бош кийимда ва устки кийимда (пальто, пўстин, куртка) юриш, баланд овоз билан гапириш, шовкин солиш, машғулотлар бўлаётган чоғда коридор бўйлаб юриш, аудитория эшигини сабабсиз очиб қараш.
  - 4.9. Институтга талабалар учун тасдиқланган ва тавсия этилган либосларда келиш.
- 4.10. Институт худудида одамлар диққатини тортадиган майка, мини юбка, шортик ва бошқа ахлоқ-одоб нормаларига зид келувчи кийимларда юриш, ғайритабиий тақинчоқлар тақиб олиш, пардоз-андознинг экстравагант усулларини қўллаш тақиқланади.
- 4.11. Талабалар одми, аммо покиза кийинишлари, соч турмакларининг ғайриоддий бўлишига йўл қўймаслик.
- 4.12. Зеб-зийнатдан фойдаланишда меъёрга риоя қилишлари, ўзларининг дидсизликларини кўрсатиб қўймаслик.
- 4.13. Институт худудига уяли алоқа воситалари билан келиш мумкин, бироқ, ўқув юрти худудида уларни "овозсиз" режимга ўтказиш.
- 4.14. Ўқув машғулотлари чоғида уяли алоқа воситалари тўлиқ ўчириб қўйилиши лозим ва рухсатсиз фойдаланмаслик. Фақат фавқулодда ҳолларда (касаллик юз бериши ва бошқа ҳолларда) алоқа воситаси орқали ота-онаси ёки бошқа яқинларига ҳабар бериш учун алоқа воситасидан фойдаланишга рухсат берилиши мумкин.
- 4.15. Уяли алоқа воситасидан фойдаланганда ҳақоратомуз ва уятли сўзларни қўллаш, овозини баланд кўтариб гаплашиш.
- 4.16. Уяли алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда инсон шаъни ва қадрқимматини камситувчи, маънавий бузуқликнинг ҳар қандай кўринишларини (порнография, алькоголизм, кашандалик, гиёҳвандлик,) тарғиб этувчи, талаба ёшларнинг маънавий камол топишига зиён етказувчи, умумэътироф этилган ахлоқий қадриятларга путур етказувчи, миллий, диний, этник низолар келтириб чиқарувчи, диний ақидапарастлик, миссионерлик, фундаментализмни тарғиб қилувчи ҳар қандай маълумотларни олиб кириш, тарқатиш, тарғиб этиш.
- 4.17. Уяли алоқа воситасини безатишда (фон расмлари) ёшига мос бўлмаган, ахлокий зарарли бўлган тасвирлардан фойдаланиш. Талабалар турар жойида кеч соат  $22^{00}$  дан эрталаб  $06^{00}$  гача фукаролар осойишталигини бузадиган, дам олишларига халакит берадиган хатти-харакатларга йўл кўйиш (радиоприёмник, телевизор, магнитофон ва бошка овоз кучайтириш воситаларидан фойдаланиш), муассаса худудига, машғулотларга бегона (институтга алоқадор бўлмаган) шахсларни бошлаб келиш ман этилади.

## 5. Ўкиш ва дам олиш вактини тартибга солиш талаблари

- 5.1. Институтда ўкув машғулотлари белгиланган тартибда тасдиқланган ўкув режаси асосида тузилган дарс жадвали бўйича олиб борилади.
  - 5.2. Кундузги таълим шаклида талабаларга ўкув йили давомида икки мартадан кам

бўлмаган миқдорда умумий давомийлиги ўқув режаларида тасдиқланган муддатга тенг таътил белгиланади.

- 5.3. Дарс жадвали семестр учун тузилади ва семестр бошланишидан 10 кундан кечиктирмай чиқариб қуйилади. Факультатив машғулотлар утказиш учун алоҳида жадвал тузилади.
- 5.4. Академик соатнинг давомийлиги 40 минут (танаффуссиз қўшма дарс 80 минут). Ўқув машғулоти бошланиши ва тугаши ҳақида ўқитувчи ва талабалар қўнғироқ билан огоҳлантирилади. Ҳар жуфтлик машғулотлар ўртасида 10 минут танаффус белгиланади.
- 5.5. Ўқув куни давомида тушлик танаффус 40 минутдан ошмаслиги керак. Дарс бошлангандан кейин барча ўқув хоналарида тинчлик ва тартиб таъминланиши лозим. Ўқув машғулотларини бўлиш, дарс пайтида аудиторияга сабабсиз кириш ва чиқиб кетишга йўл қўйилмайди.
- 5.6. Хар бир ўкув машғулоти бошлангунга қадар (машғулотлар орасидаги танаффус пайтида) аудитория, лаборатория, ўкув устахоналари ва кабинетларда лаборантлар зарур ўкув қўлланмалар ва ускуналарни дарсга тайёрлайдилар.
- 5.6. Аудитория, лаборатория, ўкув устахоналарида амалий машғулотлар ўтиш учун ҳар бир курс икки гуруҳга бўлинади. Талабалар гуруҳининг таркиби амалий машғулотлар характеридан келиб чиқиб тегишли буйруқ асосида белгиланади.
- 5.7. Хар бир гурухда факультет декани томонидан интизомли ва дарсга улгурувчи талабалар ичидан гурух сардори белгиланади.

Гурух сардори бевосита факультет декани, декан муовинлари ва тьюторга буйсунади, ўз гурухида уларнинг барча курсатма ва буйрукларини бажаради.

- 5.8. Гурух сардорининг вазифасига қуйидагилар киради:
- а) ўкув машғулотларининг ҳамма турлари бўйича талабаларни шахсан ҳисобга олиш;
- б) ҳар куни факультет деканига дарсга келмаган ва кечиккан талабалар тўғрисида, уларнинг сабабларини кўрсатган ҳолда маълумот бериш;
- в) маъруза ва амалий машғулот дарсларида гурухда ўқув фанининг боришини кузатиш, шунингдек, ўқув ускуналари ва жихозларнинг сақланиши ҳақида жавобгарлик;
- г) гурух талабалари ўртасида дарслик, ўкув кўлланмаларини ўз вактида олиш ва таркатишни ташкил килиш;
- д) факультет декани томонидан машғулотлар жадвалига киритилган ўзгаришларни талабаларга етказиш;
  - е) ҳар куни тартиб бўйича гуруҳ навбатчисини белгилаш;
  - ж) гурух талабалари стипендияларининг ўз вактида олинишини назорат қилиш.

Гурух сардорнинг юқорида кўрсатилган вазифалари деканнинг буйруғи асосида ҳамма гуруҳ талабаларга етказилади.

5.9. Ҳар бир гуруҳ учун белгиланган шаклдаги гуруҳ журнали шакллантирилиб, унда барча дарслар бўйича дарсга келмаган талабалар гуруҳ сардори томонидан белгилаб борилади. Мазкур журнал деканатда сақланади. Ҳар кунлик дарслар бошланиши олдидан гуруҳ сардори деканатдан журнални олиб, шу куни дарслар тугагач, деканатга топширади.

Аудитория, лаборатория, ўкув хоналаридаги жихозлар ва бошка ашёлар бутлиги,

мавжудлиги ва яроқли ҳолдалиги учун гуруҳнинг барча талабалари моддий жавобгардирлар.

## 6. Талабаларни ўқиш ва жамоат ишларидаги ютуқлари учун рағбатлантириш.

- 6.1. Талабалар ўкишда юкори кўрсаткичларга эришганлиги, илмий тадкикот ишлари ва институт ижтимоий ҳаётида фаол иштироки учун куйидаги тартибда рағбатлантирилади:
  - ташаккур эълон қилиш;
  - стипендияга қўшимча белгилаш ёки мукофотлаш;
  - фахрий ёрлиқ ёки қимматбахо совға билан тақдирлаш.
- 6.2. Рағбатлантириш институт Ёшлар иттифоқи бошланғич ташкилоти, хотинқизлар қумитаси, бошланғич касаба уюшмаси қумитаси томонидан ёки уларнинг тавсиялари асосида ректор буйруғига мувофиқ амалга оширилади.
- 6.3. Рағбатлантиришга тегишли маълумот ва буйруқдан кўчирма талабанинг шахсий хужжатлари тўпламида сақланади.

#### 7. Интизомий таъсир чоралари.

7.1. Талаба ўзига юклатилган юқоридаги мажбуриятларни бажармаган ҳолларда унга нисбатан қуйидаги интизомий жазо чоралари кўрилади: ҳайфсан берилади, талабалар сафидан четлатилади.

Талаба узрсиз сабаблар билан 18 соат дарс қолдирганда огоҳлантирилади ва 32 соат узрсиз сабаблар билан дарс қолдирганда ҳайфсан эълон қилинади.

Талаба олий таълим муассасасидан қуйидаги холларда четлаштирилиши мумкин:

- а) ўз хохишига биноан;
- б) ўқишининг бошқа таълим муссасасига кўчирилиши муносабати билан;
- в) саломатлиги туфайли (тиббий комиссия маълумотномаси асосида);
- г) ўқув интизомини ва олий таълим муассасасининг ички тартиб-қоидалари ҳамда одоб-ахлоқ қоидаларини бузганлиги учун;
- д) бир семестр давомида дарсларни узрли сабабларсиз 74 соатдан ортик колдирганлиги сабабли;
- е) ўқиш учун белгиланган тўлов ўз вақтида амалга оширилмаганлиги сабабли (тўлов-контракт бўйича тахсил олаётганлар учун);
  - ж) талаба суд томонидан озодликдан махрум этилганлиги муносабати билан;
- з) суд қарорига кўра кириш имтихонларида белгиланган тартибни бузганлиги аниқланганда (ушбу ҳолатда талабалар сафидан четлаштирилган талабалар сафига қайта тикланмайди);
  - и) вафот этганлиги сабабли.
- 7.2. Олий таълим муассасаси маъмурияти ташаббуси билан талабаларни ўкишдан четлаштириш бошланғич касаба уюшмаси кўмитасининг ёзма розилигини инобатга олган холда (касаба уюшмаси аъзоси бўлган талабалар учун) амалга оширилади. Шунингдек, талаба мазкур коидаларнинг 7.1-банди "д" кичик бандига кўра четлаштирилаётган холда, институтнинг Ёшлар иттифоки бошланғич ташкилоти билан хам келишилиши мумкин.
- 7.3. Интизомий жазога тортилган талаба ўзига қўлланилган жазо чорасининг қонунийлиги ва адолатлилиги юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда

шикоят билан Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига ёки суд идораларига мурожаат этиши мумкин.

- 7.4. Талабага нисбатан қўлланилган интизомий жазо юзасидан маълумот унинг шахсий хужжатлари тўпламида сақланади.
- 7.5. Харбий хизматни ўташ, саломатлигини тиклаш, хомиладорлик ва туғиш, шунингдек, болаларни парвариш қилиш таътиллари даврида талабаға Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланган тартиб асосида академик таътил берилиши мумкин.

#### 8. Мехнат муносабатлари.

#### 8.1. Мехнат шартномасини тузиш, ўзгартириш ва бекор қилиш тартиби.

- 8.1.1. Ишга қабул қилиш иш берувчига тўғридан-тўғри мурожаат қилиш орқали амалга оширилади.
  - 8.1.2. Ишга қабул қилишга ўн олти ёшдан йўл қўйилади.

Ёшларни меҳнатта тайёрлаш учун умумтаълим мактаблари, ўрта махсус, касб-хунар ўкув юртларининг ўкувчиларини уларнинг соғлиғига ҳамда маънавий ва ахлоқий камол топишига зиён етказмайдиган, таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишни ўкишдан бўш вақтида бажариши учун — улар **ўн беш ёшга** тўлганидан кейин ота-онасидан бирининг ёки ота-онасининг ўрнини босувчи шахслардан бирининг ёзма розилиги билан ишга қабул қилишга йўл кўйилади (Ўзбекистон Республикасининг 2009 йил 24 сентябрдаги ЎРҚ-239-сон Қонунининг 1-моддасини 1-бандига асосан таҳрирга 2-қисм киритилди). Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни ишга қабул қилиш Меҳнат Кодекснинг 241-моддасида назарда тутилган талабларга риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

- 8.1.3. Ишга қабул қилинаётганда ишга кирувчи қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши шарт:
- паспорт (ёки унинг ўрнини босувчи хужжат), ўн олти ёшга етмаган шахслар эса туғилганлик тўғрисидаги гувохнома ва яшаш жойидан маълумотнома;
- чет эл фукаролари, паспортдан ташқари, Ўзбекистон Республикасида яшаш ва меҳнат гувоҳномасини тақдим этишлари шарт. Фуқаролиги бўлмаган шахслар эса фуқаролиги йўк шахснинг гувоҳномаси ва Ўзбекистон Республикасида яшаш учун гувоҳномасини тақдим этадилар.
- 8.1.4. Ишга биринчи марта кираётган шахслардан бошқалар меҳнат дафтарчасини тақдим этадилар.
- 8.1.5. Ўриндошлик асосида ишга кираётган шахс меҳнат дафтарчасининг ўрнига асосий иш жойидан маълумотнома тақдим этиши керак.
- 8.1.6. Ҳарбий билет (ҳарбий хизматчилар учун) ёки қайд гувоҳномаси (армияга чақирилувчилар учун).
- 8.1.7. Меъёрий норматив хужжатларга мувофик факат махсус маълумотга ёки махсус тайёргарликка эга бўлган шахсларгина кўйилиши мумкин бўлган ишга кириш пайтида маълумоти тўғрисидаги давлат намунасидаги хужжат (диплом)ни топиширади.
- 8.1.8. Профессор-ўкитувчилар (кафедра мудири, профессор, доцент, катта ўкитувчи, ўкитувчи, ассистент) таркибидаги вакант лавозимларни эгаллаш Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги қонунининг 5-бобига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 25 августдаги 246-сон

қарори билан тасдиқланган "Олий таълим муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида"ги низомга мувофик танлов асосида амалга оширилади. Танловдан ўтган мутахассислар билан меҳнат шартномаси беш йилга тузилиб, ректор буйруғи асосида тегишли лавозимда ишлаш учун расмийлаштирилади.

8.1.9. Меҳнат шартномасига мувофиқ ишга қабул қилиш иш берувчининг буйруғига асосан расмийлаштирилади (ЎзР Меҳнат Кодекси 82-модда).

Иш берувчи ишга кираётган шахсдан бошқа хужжатларни талаб қилишга ҳақли эмас.

Қуйидаги холларда ишга қабул қилишга йўл қўйилмайди:

- 8.1.10. Мазкур Қоидаларнинг 8.1.3-8.1.7; педагог кадрлар учун 8.1.3-8.1.8 бандларида кўрсатилган хужжатлар бўлмаганда.
- 8.1.11. 15 ёшга тўлмаган шахслар (8.1.2-банди иккинчи хат бошида кўрсатилган таълим олувчи ёшлар тоифасидан ташқари).
- 8.1.12. Тиббий кўрикдан ўтиш қонунчиликда кўзда тутилган ҳолларда тиббий кўрикдан ўтмаган шахслар, шунингдек, тиббий хулосага мувофик мазкур ишни бажаришга соғлиги йўл қўймайдиган ходимлар.
- 8.1.13. Суд хукмига кўра муайян лавозимни эгаллаш ёки уни бажариши таъқикланган, ишда муайян фаолият билан шуғулланиш хукукидан махрум килинган шахслар.
- 8.1.14. Агар уларнинг иши бевосита бўйсуниш ёки бирининг иккинчисига назорати остида бўлиши билан боғланган бўлса, ўзаро якин қариндош бўлган шахслар (отаоналар, ака-укалар, опа-сингиллар, ўғиллар, кизлар, эр-хотин, шунингдек, эрхотиннинг ота-оналари, ака-укалари, опа-сингиллари ва фарзандлари).
  - 8.1.15. Қонунчиликда кўзда тутилган бошқа ҳолларда.
- 8.1.16. Ишга кирувчининг ишга қабул қилиш тўғрисидаги мурожаати махсус ҳисоб дафтарида рўйхатга олиниши, рақамланиши, тикланиши ва муассасанинг муҳри билан тасдиқланиши керак, у кадрлар бўлимида, девонхонада ёки раҳбарнинг қабулхонасида иш берувчи томонидан ўрнатилган тартибда белгиланган жойда сақланади.

Кадрлар бўлимининг ходимлари (мурожаатни рўйхатга олган бошқа шахслар) ишга кирувчини бўлажак меҳнат шартномаси тўғрисида иш берувчи ваколат берган тегишли мансабдор шахслар билан музокаралар юритиш учун шарт-шароитни таъминлашлари шарт.

- 8.1.17. Меҳнат шартномаси томонларнинг келишувлари бўйича музокараларда белгилаб олинади:
  - а) иш жойи:
- б) ишга кирувчининг меҳнат мажбуриятлари, у ишлайдиган ихтисослик, малака, лавозим;
  - в) мехнатга ҳақ тўлашнинг миқдори ва шартлари;
- г) меҳнат шартномасини муайян муддатга тузиш вақтида унинг амал қилиш муддати;
  - д) ишни бошлаш куни;
  - е) ўриндошлик бўйича ишга қабул қилиш пайтида ҳар кунги ишнинг давомийлиги;
  - ё) мехнат шартномасини тузиш пайтида мехнатга доир бошқа шартлар хам тилга

олиниши мумкин.

- 8.1.18. Меҳнат шартномасида кўзда тутилган меҳнат шартлари даражаси қонунчиликда, жамоа келишувида, шунингдек, жамоа шартномасида, бошқа ҳужжатларда меъёрий белгиланган даражадан паст бўлиши мумкин эмас.
- 8.1.19. Агар меҳнат шартномасида унинг амал қилиш муддати кўрсатилмаган бўлса, у номуайян муддатга тузилган деб ҳисобланади.
- 8.1.20. Фақат қуйидаги ҳолларда муддатли меҳнат шартномалари тузилиши мумкин:
- а) бўлажак иш муддатли характерда бўлганлиги сабабли меҳнат шартномасини тузишни талаб қилса (касаллиги, малакасини ошириш учун юборилганлиги, таътилда шу, жумладан, болага қараш бўйича таътилда бўлган вақтинчалик иш жойида бўлмаган бошқа ходимнинг ўрнига ишга қабул қилиш ва ҳ.к.);
- б) ходим ана шундай шартнома тузишдан манфаатдор бўлса ва унинг ёзма аризаси мавжуд бўлса;
  - в) муддатли шартномани тузиш қонунда кўзда тутилган бўлса.
- килинаётган 8.1.21. Ишга кабул ҳар бир ходим (шу жумладан, ўриндошлик йўли билан кирувчилар) билан шартномаси мехнат бир бўлган, кучга камида хил икки нусхада ёзма шаклда томонларнинг тузилади, улар хар бирига саклаш учун топширилади. Мехнат шартномаси ходим ва муассаса рахбарининг имзолари билан тасдикланади. Рахбарнинг имзоси институт мухри билан тасдикланади. Ходимнинг талабига кўра мехнат шартномаси у билган тилда тузилади ва давлат тилида тузилган шартнома нусхаси билан бир хил юридик кучга эга бўлади.
- 8.1.22. Ходим билан тузилган мехнат шартномаси уни томонлар имзолаган пайтдан бошлаб кучга киради. Ходим мехнат шартномасида кўрсатилган кундан бошлаб мехнат мажбуриятларини бажаришга киришади. Агар унда ишнинг бошланиш санаси кўрсатилмаган бўлса, ходим шартнома имзоланган кундан кейинги иш кунидан (сменани) кечиктирмай ишга киришиши керак. Институт рахбари томонидан ёки унинг рухсати билан ишга қабул қилишни тегишлича расмийлаштирмасдан туриб ишга қўйилган шахс ишга тушган биринчи кундан бошлаб ишга қабул қилинган деб хисобланади.
- 8.1.23. Меҳнат шартномаси тузилганидан кейин иш берувчи меҳнат шартномасининг мазмунига мувофик ишга қабул қилиш тўғрисида буйрук чиқаради ва шаҳсни (имзо қуйдирган ҳолда) бундан ҳабардор қилади.
- 8.1.24. Иш берувчи қуйидаги ҳолларда ишга қабул қилишдан бош тортишга ҳақли эмас:
- а) агар рад этиш ходимнинг амалий хислатлари билан боғлиқ бўлмаган сабаблар бўйича амалга оширилган бўлса;
  - б) иш берувчининг ўзи томонидан ишга қабул қилинган шахсларни;
- в) ногиронларни, 18 ёшдан ёш бўлган шахсларни ва жойлардаги давлат ҳокимияти органи томонидан муассасага белгиланган энг кам миқдордаги иш ўринлари ҳисобига ишга маҳаллий меҳнат органлари юборган бошқа шахсларни, шунингдек, муҳобил хизматдаги хизматчиларни ва ҳ.к.
  - г) хомиладор аёлларни ва 3 ёшга тўлмаган болалари бўлган аёлларни;
  - д) қонунда кўзда тутилган бошқа холларда.

- 8.1.25. Ходим иш берувчидан ишга қабул қилиш рад этилганлигининг сабабларини ёзма равишда асослашни талаб қилишга ҳақлидир. Иш берувчи уч кун ичида унга ёзма асос кўрсатиши шарт. Ҳомиладор аёлларга ва уч ёшгача боласи бўлган аёлларга иш берувчи, агар улар шундай талаб билан мурожаат этмаганлари такдирда ҳам ишга қабул қилишни рад этиш сабабини ёзма шаклда хабар қилади. Ишга қабул қилиш ғайриқонуний равишда рад этилганда ходим назорат қилувчи органга ёки судга шикоят қилишга ҳақлидир.
- 8.1.26. Ишга қабул қилиш пайтида меҳнат шартномасида дастлабки синов тўғрисидаги шарт таъкидланиши мумкин. Бундай таъкид бўлганида, синов шарти ишга қабул қилиш тўғрисидаги буйрукда акс эттирилади. Бироқ, дастлабки синов билан ишга қабул қилинган ходимнинг меҳнат дафтарчасида дастлабки синов тўғрисидаги шартлар кўрсатилмаган ҳолда ишга қабул тўғрисида ёзилади.

Дастлабки синов муддати уч ойдан ошмайдиган муддатга белгиланиши мумкин. Дастлабки синов муддатининг аник давомийлиги (уч ой доирасида) мехнат шартномаси томонларнинг келишуви бўйича белгиланади ва улар томонидан синов муддати белгиланган даврда иш берувчи ҳам, ходим ҳам меҳнат шартномасини бекор қилиб, бу ҳақда бошқа томонни уч кун олдин ёзма равишда огоҳлантиришга ҳақлидир. Бунда иш берувчи синовнинг қониқарсиз натижаси хусусида ишончли исботларга эга бўлиши керак. Ходим эса ишни давом эттиришдан бош тортиш сабабини иш берувчига тушунтиришга мажбур эмас.

Агар томонлар тарафидан белгиланган синов муддати тугагунига қадар томонларнинг бирортаси меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида баёнот бермаса, шартноманинг амал қилиши давом этади.

Ходим узрли сабаблар билан (вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик, ҳарбий йиғинларда қатнашиш, донорлик вазифаларини бажариш, суд маслаҳатчиси сифатида судда қатнашиш ва ҳ.к) ишда бўлмаган даврлар дастлабки синов муддатига киритилмайди.

Дастлабки синов шарти билан ишга қабул қилинган ходим бошқа ходимлар билан баравар меҳнат қонунчилигида белгиланган барча ҳуқуқлардан фойдаланади ва жавобгар бўлади.

Қуйидагиларга нисбатан ишга қабул қилиш пайтида синов муддатини белгилашга йул қуйилмайди:

- профессор-ўқитувчи лавозимига танловдан ўтган педагог ходимларга, ҳомиладор аёллар, шунингдек, уч ёшгача болалари бўлган аёлларга;
- корхона учун белгиланган иш жойларининг энг кам микдори хисобига махаллий органлар томонидан ишга юборилган шахсларга;
  - улар билан меҳнат шартномаси 6 ойгача муддатга тузиладиган ходимларга.

Ходим бошқа ишга ўтказилаётганида дастлабки синов белгиланмайди.

8.1.27. Биринчи марта ишга тушган ва муассасада беш кундан ортик ишлаган шахсларга иш берувчи меҳнат дафтарчаларини юритиши шарт, ўриндошлар бундан мустасно.

Ходимлар бўлимининг ходимлари етти кунлик муддатдан кечиктирмай ходимнинг меҳнат дафтарчасига тегишли ёзувни киритишлари ва у киритилиши керак бўлган шахсий варақа Т-2 шаклига имзо қўйдирган ҳолда ёзувнинг меҳнат дафтарчасидаги ёзув билан аниқ мувофиқлигини таништиришлари шарт.

Ходимнинг хохишига қараб меҳнат дафтарчасига муассаса ичида ўриндошлик бўйича ишга қабул қилиш тўғрисидаги буйруқ ёки бошқа муассасада ўриндошлик бўйича ишлаш тўғрисидаги маълумотнома асосида ўриндошлик бўйича ишлаш даврлари тўғрисидаги ёзув киритилади.

- 8.1.28. Иш берувчи ва унинг манфаатларини химоя қиладиган бошқа мансабдор шахслар ходимдан унинг меҳнат мажбуриятларига кирмайдиган ишларни бажаришни, қонунга зид ҳаракатларни содир этишни, шунингдек, ходимнинг ёки бошқа шахснинг ҳаёти ва соғлиғини хавф остига қўядиган, ор-номуси ва шаънини камситадиган ҳаракатлар содир этишни талаб қилишга ҳақли эмаслар.
- 8.1.29. Қуйидаги ҳолларда ва тартибда иш берувчининг ёки ходимнинг талабига кўра меҳнат шартларини ўзгартиришга йўл қўйилади:
- 8.1.30. Иш берувчи, агар меҳнат шартларини сақлашнинг имкони бўлмаса ёки бундай ўзгаришларни технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги, ходимлар сонини ёки иш тарзини ўзгартиришга олиб келган ишлар (маҳсулот, хизматлар) ҳажмини қисқартиришдаги ўзгаришлар белгиланган бўлса, уларни ўзгартиришга ҳақлидир. Меҳнат шартларини кейинги ўзгартириш тўғрисида ходим камида икки ой олдин ёзма равишда, тилхат берган ҳолда огоҳлантирилиши керак. Бу муддатни қисқартиришга фақат ходимнинг розилиги билан йўл қўйилади.

Бу холда мехнат шартномасини бекор қилишга қуйидаги мажбурий шартлар мавжуд булганда йул қуйилади:

- а) агар ходим меҳнатнинг янги шарт-шароитида ишлашни давом эттиришга рози бўлмаса;
- б) агар муассасада меҳнатнинг илгариги шарт-шароитини сақлаб қолиш мумкин бўлмаса.
- 8.1.31. Ходим қонунчиликда кўзда тутилган ҳолларда меҳнат шартларини ўзгартиришни ёзма равишда талаб қилишга ҳақлидир (ҳомиладор аёл ёки 14 ёшгача боласи бўлган, 16 ёшгача ногирон боласи бўлган) аёллар илтимосига кўра тўлик бўлмаган иш кунини ёки тўлик бўлмаган иш ҳафтасини белгилаш, тиббий хулосага кўра ҳомиладор аёлларга, ногиронларга ВТЭК тавсияларига кўра меҳнат шартномасини ўзгартириш ва ҳ.к.
- 8.1.32. Иш берувчи ходимнинг талабини у берилганидан кейин уч кун ичида кўриб чиқиши шарт. Талабни қондиришдан бош тортилган ҳолда иш берувчи ходимга бош тортиш сабабини маълум қилиши шарт.
- 8.1.33. Ходим иш берувчи томонидан меҳнат шартлари ўзгартирилиши, шунингдек, унинг ходим талабига кўра меҳнат шартларини ўзгартиришни рад этиши хусусида судга шикоят қилишга ҳақлидир.
- 8.1.34. Иш берувчи ходимнинг фақат унинг розилиги билан бошқа доимий ёки вақтинчалик ишга ўтказиши мумкин.
- 8.1.35. Томонларнинг келишувига биноан ишга қабул қилиш пайтида ҳам, ундан кейин ҳам ходим томонидан асосий иш бўйича вазифалардан ташқари касблар (лавозимлар)ни ўриндошлик асосида олиб бориш, хизмат кўрсатиш ҳудудини кенгайтириш, бажариладиган ишлар ҳажмини кўпайтириш (бундан кейин касбларни ўриндошлик асосида олиб бориш) тартибида қўшимча мажбуриятларни бажариши келишиб олиниши мумкин.

Кўрсатилган ишларни ходим асосий иш учун ажратилган вақтда бажаради. Уларни

бажариш тартиби ва меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори томонларнинг келишуви билан белгиланади.

Касбларни бирга олиб бориш тартибида ишларни бажаришнинг қанча давом этиши муайян муддатга ҳам, уни чекламасдан ҳам шартлаб қўйилиши мумкин.

Шартланган муддат тугаганидан сўнг касбларни бир-бирига қўшиб олиб бориш хусусида мазкур ходим билан белгиланган шартлар бекор қилинади.

Касбларни ўриндошлик асосида олиб бориш ва уни бекор қилиш меҳнат шартномасида акс эттирилади ва иш берувчи институтнинг тегишли буйруғи билан расмийлаштиради.

- 8.1.36. Ходим мазкур қоидаларнинг 4.25-бандида белгиланган тартибда меҳнат шартномасини исталган вақтда бекор қилишга ҳақлидир.
- 8.1.37. Ўзининг меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги нияти хусусида ходим тегишли аризани кадрлар бўлимига (иш берувчи томонидан белгиланган бошқа жойга) топшириш йўли билан икки ҳафта олдин иш берувчини ёзма равишда огоҳлантиришга мажбурдир. Ҳатто томонлар келишилган тақдирда ҳам бу муддатни узайтиришга йўл қўйилмайди.
- 8.1.38. Ходимнинг берган аризаси рўйхатга олиниши шарт. Ариза рўйхатга олинишидан қатъи назар, у берилган кундан бошлаб огохлантириш муддати бошланади.
- 8.1.39. Ходим томонидан берилган ариза у берилган кундан кейинги кундан кечиктирмай муассаса рахбариятига топширилади.

Ходимнинг аризаси узрли сабаблар бўйича ишни давом эттириш мумкин эмаслиги билан шартланган ҳолда иш берувчи меҳнат шартномасини аризада кўрсатилган муддатда бекор қилишга мажбурдир.

Узрли сабабларга қуйидагилар киради:

- ўқув юртларига ўқишга қабул қилиниш;
- пенсияга чиқиш;
- сайланадиган лавозимга сайланиш;
- ходим ёки унинг яқин қариндошларининг тиббий хулосага кўра парваришга мухтож бўлган саломатлиги, бу хулосани ВТЭК, ВКК беради;
- мазкур ишни давом эттириш мумкин эмаслигини белгилайдиган бошқа узрли сабаблар.

Қонун билан белгиланган огоҳлантириш муддати ходим билан институт раҳбари (меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа мансабдор шахс) ўртасидаги келишувга кўра қисқартирилиши мумкин, бу эса ходимнинг аризасида меҳнат шартномасини бекор қилишнинг аниқ санасини кўрсатган ва меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлган шаҳснинг тегишли руҳсати кўринишида акс эттирилиши керак.

Мазкур бандда кўрсатилган шахслардан ташқари бошқа мансабдор шахслар, шу жумладан, мазкур ходим меҳнат қиладиган таркибий бўлинмаларнинг раҳбарлари огоҳлантириш муддатини қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли эмаслар.

8.1.40. Меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги аризани ходим исталган вақтда, шу жумладан, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик, таътилда, хизмат сафарида бўлган даврда ва ҳоказоларда топширишга ҳақлидир. Кўрсатилган даврларнинг

хаммаси меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида белгиланган огоҳлантириш муддати ҳисобланади.

8.1.41. Огохлантириш муддати мобайнида меҳнат шартномасининг шартларини томонлар одатдаги тартибда бажаришда давом этадилар.

Ходимнинг огохлантириш муддати мобайнида аризани қайтариб олиш хуқуқи сақланади.

Агар қонунчиликда белгиланган муддатлар тугаганидан сўнг меҳнат шартномаси бекор қилинмаса, меҳнат муносабатлари давом эттирилади.

8.1.42. Муайян муддатга ёки муайян ишни бажариш вақтига тузилган шартноманинг муддати тугаганда томонларнинг исталган меҳнат муносабатларини шартнома бўйича ишлаш муддати тугаган кунда ҳам, у тугагандан сўнг етти календар кун мобайнида ҳам бекор қилишга ҳақлидир.

Етти кунлик муддат шартнома муддати тугагандан кейинги кундан бошланади. Агар етти кунлик муддатнинг тугаши ишланмайдиган кунга тўғри келса, унинг тугаши кейинги ишланадиган кунга кўчирилади.

Иш жойи сақланиб турадиган ходимнинг йўқлиги вақтида тузилган меҳнат шартномасининг муддати ана шу ходим ишга қайтиб келган кундан бошлаб тугайди.

- 8.1.43. Номуайян муддатга тузилган меҳнат шартномасини, шунингдек, муддатли меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра унинг муддати тугашидан олдин бекор қилишга қуйидаги ҳолларда йўл қўйилади:
- технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил қилишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штатлари) ўзгаришига ёки ишлар тарзларининг ўзгаришига ёхуд муассасани тугатишга олиб келган иш ҳажмларининг қисқариши;
- малакаси етарли эмаслиги ёки соғлиғининг ёмонлиги оқибатида ходимнинг бажараётган ишга мувофиқ эмаслиги;
  - ходимнинг айбли хатти-ҳаракатлари;
- иш берувчининг ташаббуси билан ЎзР Меҳнат Кодексининг 100-моддаси 2кисмида акс эттирилган сабабларнинг бирига кўра институт ходимлари, шу жумладан, педагог ходимлар билан меҳнат шартномаси белгиланган тартибда бекор қилинади ҳамда ЎзР МК нинг 67-69, 101-105, 107-119, 237-моддалари асосида қўшимча кафолатлар қўлланилади;
- илгари эгаллаб келган лавозими учун танловдан ўтмаган, шунингдек, танловда қатнашиш учун ариза бермаган педагог кадрлар билан меҳнат шартномаси янги муддатга танловдан ўтмаганлиги ёхуд танловда қатнашишни рад этганлиги сабабли ўкув семестри, йил тугагандан кейин меҳнат қонунчилигига мувофиқ бекор қилинади;
- педагог ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги сабабли, меҳнат шартномасининг бекор қилиниши аниқ далиллар билан исботланиши лозим, яъни белгиланган тартибда ўтказилган аттестация натижалари ҳамда институт кенгаши қарорига кўра;
- иш берувчининг ташаббусига кўра ўриндошлар билан меҳнат шартномасини бекор қилишга, кўрсатилган ҳоллардан ташқари, шунингдек ўриндош бўлмаган бошқа ходимни ишга қабул қилиш муносабати билан ёки меҳнат шартларига кўра ўриндошлик бўйича ишларни чеклаш натижасида йўл қўйилади.
  - 8.1.44. Мехнат шартномасини иш берувчи ташаббуси билан бекор қилиш,

корхонани тугатиш ва корхона раҳбари билан меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳолатидан ташқари, касаба уюшмаси қумитасининг олдиндан розилигини олмасдан туриб йул қуйилмайди. Иш берувчи меҳнат шартномасини касаба уюшмаси қумитасининг розилигини олган кундан бошлаб бир ойдан кечиктирмай, айбли хаттиҳаракатлар учун эса, бундан ташқари, интизомий жазони белгилаш учун курсатилган муддатлардан кечиктирмай бекор қилишга ҳақлидир.

- 8.1.45. Иш берувчининг ташаббусига кўра қуйидаги ҳолларда меҳнат шартномасини бекор килишга йўл қўйилмайди:
- вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик даврида ёки ходимнинг меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ёки бошқа меъёрий ҳужжатларда кўзда тутилган таътилда бўлган вақтида;
- муассаса тўлиқ тугатилиб, ходимларни мажбуриятли равишда ишга жойлаштириш билан меҳнат шартномаси бекор қилинган ҳоллардан ташқари ҳомиладор аёллар ва уч ёшгача болалари бўлган аёлларга нисбатан меҳнат шартномаси бекор қилинмайди.
- 8.1.46. Иш берувчи ходимни мехнат шартномасини бекор килиш нияти тўгрисида ёзма равишда (тилхат олиб) куйидаги муддатларда огохлантириши шарт.

Технологиянинг ўзгариши, ишлаб чиқариш ва мехнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, иш хажмларининг қисқариши, ходимлар сони (штати) ўзгариши ёки ишлар тарзининг ўзгариши ёхуд корхонани тугатиш муносабати билан мехнат шартномасини бекор қилаётганда, камида икки ой олдин.

Ходимнинг малакаси етарли эмаслиги ёки соғлиғининг ёмонлашгани оқибатида бажараётган ишига мувофиқ келмаслиги муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинаётганида, камида икки ҳафта олдин.

Ходимнинг огохлантириш муддатига вақтинчалик лаёқатсизлик даврлари, шунингдек, унинг давлат ёки жамоат вазифаларини бажарган вақти киритилмайди.

8.1.47. Агар тиббий хулосага кўра ходимнинг ўз зиммасига юкланган ишни бажаришни давом эттириши мумкин бўлмаса, иш берувчи мехнат шартномасини огохлантиришсиз бекор қилиши ва ходимга унинг икки ҳафталик иш ҳақи ҳажмида бадал (компенсация) тўлаши шарт.

Ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишувга кўра ушбу қоидаларда кўзда тутилган огоҳлантириш муддатлари ҳам уларнинг давом этиш муддати билан ўлчанадиган пулли бадал билан алмаштирилиши мумкин.

- 8.1.48. Ходимнинг айбли хатти-ҳаракатлари оқибатида меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳолатида иш берувчи камида уч кун олдин ходимни меҳнат муносабатларининг бекор қилиниши тўғрисида хабардор қилиши ёки бунинг ўрнига керакли ҳажмда бадал (компенсация) тўлаши керак.
- 8.1.49. Иш берувчи ходим айбли хатти-ҳаракатлар қилган тақдирда у билан меҳнат шартномасини қуйидаги асослар бўйича бекор қилишга ҳақлидир:
- ходим ўзининг меҳнат мажбуриятларини (институт ички меҳнат тартибқоидаларини) мунтазам бузиб келган бўлса;
  - ходим ўзининг мехнат мажбуриятларини бир марта қўпол равишда бузса.
- 8.1.50. Меҳнат мажбуриятларини бир марта қўпол бузганлик учун меҳнат шартномасини бекор қилиш мумкин бўлган қўпол бузишларга қуйидагилар

#### киритилади:

- ижро интизомини бузиш (Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари, фармойишлари ва топшириқларида, Ўзбекистон Республикаси хукуматининг қарорлари ва фармойишларида, юқори орган, ҳокимлик ва иш берувчининг қарорларида қўйилган вазифаларни амалга оширишни ўз вақтида ва тўлиқ ҳажмда таъминламаганлик);
- ишга узрсиз сабаблар билан чиқмаслик (ишда узрсиз сабаблар билан иш куни мобайнида узлуксиз ёки вақти-вақти билан жами 3 соатдан кўпрок бўлмаганлик);
- ишга алкоголли ичимликлар, гиёҳвандлик воситаларини истеъмол қилиб келиш, буни гувоҳларнинг кўрсатмалари асосида тузилган далолатнома ёки тиббий хулоса тасдиқлаган бўлса;
- иш жойида муассасанинг мол-мулкини ўғирлашни содир этиш, буни гувоҳлар тасдиқлаган бўлса;
  - лавозими билан боғлиқ ҳолатда жиноий ҳатти-ҳаракатлар содир этган бўлса;
- тарбиячилик вазифаларини бажараётган профессор-ўқитувчи, ходимнинг мазкур ишда ишлашини давом эттириши мумкин бўлмаган ғайриахлоқий хатти-харакатларни содир этиши;
- профессор-ўқитувчи, ходим томонидан таълим олувчиларга рухий ва жисмоний таъсир ўтказилган бўлса;
- институт ходимларининг, таълим олувчиларнинг, шу жумладан, тартиббузарнинг ҳам ҳаёти ёки соғлиғига хавф туғдирадиган тарзда хавфсизлик техникасини, ишлаб чиқариш технологиясини қупол равишда бузиш;
- махфийлиги меҳнат шартномасида шарт қилиб қуйилган сирнинг ходим томонидан ошкор қилиниши;
- бевосита пул ёки товар бойликларига хизмат кўрсатадиган ходим томонидан айбли хатти-ҳаракатлар содир этилиши, агар бу хатти-ҳаракатлар иш берувчи томонидан унга нисбатан ишончнинг йўқолиши учун асос бўлса.
  - 8.1.51. Меҳнат шартномаси қуйидаги ҳолларда ҳам бекор қилиниши мумкин:
  - ходим ҳарбий ёки муқобил хизматга чақирилганда;
  - илгари шу ишни бажарган ходим ишга қайта тикланганда;
- ходим илгариги ишини давом эттиришига имкон бермайдиган жазога хукм қилиниб, қонуний кучга кирганда, шунингдек, суднинг қарорига кўра ходим ихтисослаштирилган даволаш-профилактика муассасасига юборилганда;
- ишга қабул қилишнинг белгиланган қоидалари бузилганда, агар йўл қўйилган бузилишни бартараф этиш мумкин бўлмаса ва ишни давом эттиришга тўскинлик қилса;
  - ходим вафот этганида;
- агар ишни давом эттириш уларнинг соғлиғига хавф солса ёки улар учун бошқа зарар келтириш билан боғлиқ бўлса, ота-оналарнинг, васийлар (ҳомийлар), меҳнатни муҳофаза қилиш устидан назорат қилиш органлари, 18 ёшдан ёш бўлган шаҳслар билан ишлаш бўйича комиссиялар талабига кўра.
- 8.1.52. Меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқда Меҳнат кодекси ёки бошқа меъёрий ҳужжатларнинг тегишли банди ва моддасини ҳавола қилган ҳолда меҳнат шартномасини бекор қилишнинг асоси кўрсатилади.

Мехнат шартномаси ходимнинг ташаббусига кўра мазкур қоидаларда кўзда

тутилган узрли сабабларга кўра ва қонунчиликда муайян имтиёзлар ва афзалликларни бериш билан боғлиқ бошқа сабабларга кўра бекор қилинганида меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқда ушбу сабаблар кўрсатилади.

Институт ходими билан меҳнат шартномаси бекор қилиниши ЎзР МКнинг 106-моддасига биноан тарафларнинг ихтиёрига боғлиқ бўлмаган ҳолатлар бўйича ҳам амалга оширилади. Шунингдек, ЎзР МКнинг 97-моддаси 6-бандига биноан янги муддатга сайланмаганлиги (танлов бўйича ўтмаганлиги) ёхуд сайланишда (танловда) қатнашишни рад этганлиги муносабати билан педагогик ходимлар билан меҳнат шартномаси ўқув йили (семестри) тугаганидан кейин бекор қилинади.

- 8.1.53. Муддатли меҳнат шартномасида уни муддатидан олдин бекор қилиш пайтида жарима тўлаш тўғрисида тарафларнинг ўзаро мажбурияти кўзда тутилган тақдирда:
- иш берувчи мазкур Қоидаларда кўзда тутилган асослар бўйича меҳнат шартномасини бекор қилиш пайтида ходимга жарима тўлаши шарт, бундан меҳнат муносабатларини ходимнинг айбли хатти-ҳаракатлари учун бекор қилиш ҳолатлари мустасно;
- агар меҳнат шартномаси унинг муддати тугашига қадар ходимнинг ташаббусига кўра, шунингдек, унинг айбли хатти-ҳаракатлари билан боғлиқ асослар бўйича бекор қилинган бўлса, ходим иш берувчига жарима тўлаши шарт;
- агар меҳнат шартномасида жариманинг ҳажми белгиланмаган бўлса, томонлар уни тўлашдан озод этилади.

#### 9. Мехнат интизомини таъминлаш ва жавобгарлик.

- 9.1. Институт меҳнат интизоми меҳнат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига, жамоа шартномаси шартларига, ушбу қоидаларга ва технология интизомини, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси, ишлаб чиқариш санитарияси бўйича талаблар, шунингдек, ҳар бир ходим билан тузилган меҳнат шартномаси шартларини кўзда тутадиган институтнинг бошқа локал ҳужжатларига риоя қилишни ўз ичига олади.
- 9.2. Меҳнат мажбуриятларини тегишли равишда бажариш, меҳнатда юқори натижаларга эришиш, институтда узоқ муддат намунали ишлаш ва ишдаги бошқа ютуқлари учун институт ходимларига нисбатан қуйидаги рағбатлантиришлар қўлланиши мумкин.
  - миннатдорлик билдириш;
  - пул мукофоти билан тақдирлаш;
  - қимматбаҳо совға билан мукофотлаш.

Жамият ва давлат олдидаги алохида хизматлари учун ходимлар конунчиликда белгиланган тартибда давлат мукофотларига тавсия этилиши мумкин.

- 9.3. Тақдирлашлар одатда мазкур ходим ишлаётган таркибий булинма рахбарининг ёки мехнат жамоасининг тавсияномасига кура институт рахбари томонидан чиқариладиган бүйрүкка биноан институт кенгашида эълон қилинади.
- 9.4. Ходимга меҳнат интизомини бузганлиги учун иш берувчи қуйидаги интизомий жазо чораларини қуллашга ҳақли:
  - 1) ҳайфсан эълон қилиш;

2) ўртача ойлик иш ҳақининг ўттиз фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жаримага тортиш.

Меҳнат интизомини мунтазам равишда бузган ходимга ўртача ойлик иш ҳақининг эллик фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жарима солиш ҳоллари ҳам назарда тутилиши мумкин. Ходимнинг иш ҳақидан жарима ушлаб қолиш Меҳнат кодексининг 164-моддаси талабларига риоя қилинган ҳолда иш берувчи томонидан амалга оширилади (ЎзР 1999 йил 20 августдаги 832-1-сон Қонуни таҳриридаги банд);

3) мехнат шартномасини бекор қилиш (100-модда иккинчи қисмининг 3 ва 4-бандлари).

Ушбу моддада назарда тутилмаган интизомий жазо чораларини қўллаш таъқиқланади (ЎзР МК нинг 181-моддаси).

- 9.5. Интизомий жазолар ишга қабул қилиш ҳуқуқи берилган шахслар томонидан қўлланилади (ЎзР МК нинг 182-моддаси).
- 9.6. Интизомий жазо қўлланилишидан аввал ходимдан ёзма равишда тушунтириш хати талаб қилиниши лозим. Ходимнинг тушунтириш хати беришдан бош тортиши унинг содир қилган ножўя хатти-ҳаракати учун жазо қўллашга тўсиқ бўла олмайди. Ходимнинг тушунтириш хати беришдан бош тортиши далолатнома билан расмийлаштирилади.
- 9.7. Интизомий жазонинг қўлланишида содир этилган ножўя хатти-ҳаракатнинг қай даражада оғир эканлиги, шу хатти-ҳаракат содир этилган вазият, ходимнинг олдинги иши ва хулқ-атвори ҳисобга олинади.
- 9.8. Ҳар бир ножўя хатти-ҳаракат учун фақат битта интизомий жазо қўлланиши мумкин.
- 9.9. Интизомий жазо бевосита ножуя хатти-ҳаракат аниқлангандан кейин, аммо бу хатти-ҳаракат аниқлангандан бошлаб, ходимнинг касал ёки таътилда булган вақтини ҳисобга олмасдан, узоғи билан бир ой ичида қулланилади.
- 9.10. Ножуя хатти-ҳаракат содир этилган кундан бошлаб олти ой ўтганидан, молия-хужалик фаолиятини тафтиш этиш ёки текшириш натижасида аниқланганда эса содир этилган кундан бошлаб икки йил ўтганидан кейин жазони қуллаб булмайди. Жиноий иш буйича иш юритилган давр бу муддатга кирмайди.
- 9.11. Интизомий жазо берилгани тўғрисидаги буйруқ (фармойиш) ёки қарор ходимга маълум қилиниб, тилхат олинади (ЎзР МКнинг 182-моддаси).
- 9.12. Интизомий жазонинг амал қилиш муддати жазо қўлланилган кундан бошлаб бир йилдан ошиб кетиши мумкин эмас. Агар ходим шу муддат ичида яна интизомий жазога тортилмаса, у интизомий жазо олмаган деб ҳисобланади. Бундай ҳолда интизомий жазони бекор қилиш тўғрисида буйруқ чиқарилмайди.
- 9.13. Интизомий жазони қўллаган иш берувчи ўз ташаббуси билан, ходимнинг илтимосига биноан, меҳнат жамоаси ёки ходимнинг бевосита раҳбари илтимосномасига кўра жазони бир йил ўтмасдан олдин ҳам олиб ташлашга ҳаҳли (ЎзР МКнинг 183-моддаси).

Ходимдан интизомий жазони муддатидан олдин олиб ташлаш иш берувчининг буйруғи билан расмийлаштирилади.

- 9.14. Интизомий жазо устидан ходим Ўзбекистон Республикаси Мехнат Кодексининг 184-моддасида белгиланган тартибда шикоят қилиши мумкин.
  - 9.15. Иш берувчига ходим бевосита тўғридан-тўғри зарар етказган холда

интизомий жазо ва таъсир курсатишнинг бошка чораларини куллашдан катъи назар, ходим, бундан ташкари, конунчиликда белгиланган тартибда моддий жавобгарликка хам тортилиши мумкин.

- 9.16. Меҳнат интизомини бузганлик учун ходимларга нисбатан, интизомий жавобгарликдан ташқари, локал ҳужжатлар билан таъсир кўрсатишнинг бошқа чоралари ҳам қўлланиши мумкин (мукофотдан, иш якунлари бўйича йил учун мукофотдан тўлиқ ёки қисман маҳрум қилиш ва ҳ.к.).
- 9.17. Институтнинг мансабдор шахслари меҳнат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун қонунга биноан кўзда тутилган ҳолларда маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортиладилар.

Бундай жавобгарлик қуйидаги ҳолларда юзага келади:

- меҳнат шартномасининг ғайриқонуний эканлигини билиб туриб бекор қилиш ёки ишга тиклаш тўғрисидаги суд қарорини бажармаслик, шунингдек, ҳомиладорлиги ёки болага қараши кераклигини важ қилиб аёлларни ишга қабул қилишдан билиб туриб ғайриқонуний тарзда бош тортиш; ишга қабул қилишнинг белгиланган тартибини бузиш (маҳаллий меҳнат органлари томонидан юборилган шаҳсларни қабул қилишдан бош тортиш);
- муқобил хизмат хизматчилари, ҳарбий хизматта мажбурларни ҳужжатсиз ёки ҳакиқий бўлмаган шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар билан қабул қилиш;
- қонуний кучга кирган суд ҳукми билан муайян лавозимларни эгаллаш ёки фаолият билан шуғулланиш тақиқланган шахсларни ишга қабул қилиш;
- ёнғинга қарши қоидалар ва хавфсизлик техникасини, ишлаб чиқариш санитарияси ёки ходимга зарар келтиришга сабаб бўлган бошқа мехнат қоидаларини бузганлик учун;
- ходимнинг мурожаатини кўриб чикишдан бош тортиш ёки уни ўз вактида кўриб чикмаслик ёхуд улар бўйича асоссиз зид карор кабул килиш, ногиронларни ишга жойлаштириш учун иш жойларининг энг кам сонини яратиш бўйича махаллий давлат хокимияти органларининг карорларини ижро этмаганлик ва хоказолар учун.

#### 10. Бино ичидаги тартиб.

10.1. Ўкув биноларининг зарурий жихозлар (мебель, ўкув ускуналари, нормал температура, ёритилиш ва бошқалар) билан таъминланиши учун институт молия-иқтисод ишлари буйича проректори жавобгардир.

Лаборатория ва кабинетларда ўкув жихозларининг мавжудлиги ва бутлиги учун лаборатория мудири хамда моддий жавобгар шахслар жавоб беради.

Муассаса биноси ичида:

- а) бош кийимда ва устки кийимда (пальто ва ҳ.к.) юриш;
- б) қаттиқ гапириш, шовқин қилиш, дарс пайтида коридор бўйлаб кезиш;
- в) чекиш;
- г) спиртли ичимликлар ичиш, шунингдек, шу ҳолатда бўлиш қатъиян ман этилади.

Институт биноларига кириб-чикиш турникет тизими оркали назорат килинади.

Институт маъмурияти бинони қўриқлашни, жиҳозлар, ускуналар ва бошқа зарур нарсаларнинг сақланиши, шунингдек, ўқув ва маиший бино ичида зарур тартибни таъминлашга мажбур.

Бинони қўриқлаш, жихозларнинг сақланиши ва ёнғинга қарши хамда санитария

қоидаларини таъминлаш институт ректори буйруғи асосида маъмурий-хўжалик бўлими ходимлари томонидан амалга оширилади.

- 10.2. Институтда фукароларни оғзаки мурожаатлари билан қабул қилиш учун қуйидаги қабул вақтлари белгиланади:
  - 10.2.1. Директор:

ҳафтанинг белгиланган куни:

жума: соат  $14^{00}$  дан  $16^{00}$  гача.

10.2.2. Проректорлар:

хафтанинг жадвалда белгиланган кунлари.

- 10.2.3. Факультетлар деканлари ва ўринбосарларининг қабул вақти ҳафта давомида белгиланади.
- 10.3. Ўқув биноси хоналари, лаборатория ва кабинетларнинг калитлари навбатчи- қўриклаш ходимида сақланади.
- 10.4. Ички тартиб-қоидалари ёки ундан кўчирма институтнинг порталида, факультетлар ва бўлимларда кўринарлик жойга осиб қўйилади.

#### 11. Иш вакти ва дам олиш вакти.

- 11.1. Ходим ушбу қоидаларга, навбатчилик жадвалларига ва меҳнат шартномаси шартларига мувофиқ ўзининг меҳнат мажбуриятларини бажариши керак бўлган вақт иш вақти ҳисобланади.
- 11.2. Институтда ҳар кунги иш вақти 7 соатни ташкил этадиган олти кунлик иш ҳафтаси белгиланган. Профессор-ўқитувчилар таркибига 6 соатлик иш куни белгиланган.

Барча ходимлар учун ҳар ҳафталик дам олиш вақти бир дам олиш кунини (якшанба) ташкил этади. Ходимнинг иш вақти ҳафтасига 40 соатдан ошмаслиги керак (ЎзР МКнинг 115-моддаси).

- 11.3. Муассасанинг қуйидаги ходимлари учун иш вақтининг қисқартирилган муддати белгиланади:
- 16 дан 18 ёшгача бўлган шахсларга ҳафтада 36 соатдан ошмайдиган (ЎзР МКнинг 242-моддаси);
- I ва II гурух ногиронларига ҳафтада 36 соатдан ошмайдиган (ЎзР МКнинг 220-моддаси);
- ноқулай меҳнат шароитларидаги ишларда банд бўлган ходимлар учун иш вақтининг қисқартирилган муддати (ЎзР МКнинг 117-моддаси);
- профессор-ўқитувчилар учун иш вақти муддати ҳафтасига 36 соатдан ошмаслиги лозим (ЎзР МКнинг 118-моддаси);
- 11.4. Ҳар кунги ишнинг давомийлик вақти қуйидаги ҳолларда бир соатга қисқартирилади:
  - байрам (ишланмайдиган) кунлари арафасида;
- тунги вақтда ишларни бажарганда (соат 22.00 дан то 6.00 гача бўлган вақт тунги вақт ҳисобланади);
  - қонунчиликда кўзда тутилган бошқа холларда.
- 11.5. Ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишув бўйича ишга қабул қилиш пайтида ҳам, кейинчалик ҳам тўлиқсиз иш куни ёки тўлиқсиз иш ҳафтаси белгиланиши мумкин.

Иш берувчи қуйидаги ҳолларда тўлиқсиз иш вақтини белгилаши мумкин:

- хомиладор аёллар; 14 ёшгача боласи (16 ёшгача ногирон боласи) бўлган аёллар, шу жумладан, унинг хомийлигида ёки тиббий хулосага мувофик оиланинг касал аъзосини боқаётган шахснинг илтимосига кўра, конунчиликда кўзда тутилган холларда;
- тўлиқсиз иш вақти шароитида ишлаш ходим учун ҳар йилги таътил муддатини меҳнат стажини ҳисоблаш ва бошқа меҳнат ҳуқуқларини бирор-бир тарзда чеклашларга сабаб бўлмайдиган ва ишланган вақтга мутаносиб ҳолда ҳақ тўланади.
- 11.6 Муассасада ҳар кунги ишнинг бошланиш ва тугаш ҳамда дам олиш ва овқатланиш учун танаффус вақти қуйидагича белгиланади, масалан:

хар кунги ишнинг бошланиш вакти: coat  $8^{00}$ .

ҳар кунги ишнинг тугаш вақти: соат  $16^{00}$  (шанба  $14^{00}$ ).

овқатланиш учун танаффус вақти: соат 12:00 дан 13:00 гача.

Дарс машғулотлари тасдиқланган жадвалга мувофиқ бошланади ва тугайди. Профессор-ўқитувчилар кунлик иш режаси дарс жадвалига мувофиқлаштирилади.

- 11.7. Иш шароитларига кўра тушки танаффус вақтини белгилаш мумкин бўлмаган ходимларга овқатланиш учун иш вақтида камида 30 минут берилади. Бундай ишлар рўйхати, овқатланишнинг бошланиш ва тугаш вақти ҳамда жойини иш берувчи касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда тасдиқлайдиган навбатчилик жадвалига биноан белгиланади.
- 11.8. Навбат билан ишлайдиган бўлинмаларда (участкаларда) иш навбатининг вақти, уларнинг навбатланиш тартиби, тушки танаффус вақти ёки овқатланиш вақти, дам олиш кунларини бериш институт рахбарининг касаба уюшмаси қўмитаси билан келишган холда тасдиқлаган навбатчилик жадвалига кўра белгиланади.

Ходимни ишга икки навбат давомида кетма-кет жалб этиш таъқиқланади.

Ишнинг тугаши билан унинг кейинги кунда бошланиши (навбатда) ўртасидаги ҳар кунги дам олиш вақти 12 соатдан кам бўлмаслиги керак.

11.9. Ҳар кунги иш вақти (навбат) дан ортиқча белгиланган иш ходим учун иш кунидан ташқари меҳнат вақти ҳисобланади.

Иш кунидан ташқари меҳнат қилишга фақат ходимнинг розилиги билан йўл қўйилади.

Иш кунидан ташқари ишлашнинг вақти икки кунда ҳар бир ходим учун тўрт соатдан (зарарли ва оғир меҳнат шароитларида ишлашда кунига икки соатдан) ва бир йилда 120 соатдан ошмаслиги керак.

Муассаса ходимлари, шу жумладан, профессор-ўкитувчилар таркибининг куйидаги ишлари ўриндошлик иши хисобланмайди:

- йилига 240 соатдан ошмаган ҳажмда соатбай тартибидаги педагогик иши;
- мустақил тадқиқотчиларга йилига 25 соат, катта илмий ходим-изланувчиларга йилига 50 соат ҳажмда соатбай илмий раҳбарлик.

Қонунчиликка мувофиқ бошқа иш бажариш.

Иш вақтидан ташқари ишлашға қуйидагиларға рухсат берилмайди:

- иш навбатининг вақти 12 соатни ташкил этадиган ходимлар;
- 18 ёшгача бўлган ходимлар;
- ноқулай меҳнат шароитларида иш бажараётган ходимлар.
- 11.10. Ходимларнинг айрим тоифаларини дам олиш ва байрам (ишланмайдиган)

кунларида ишга жалб этишга фақат фавқулодда ҳолларда иш берувчининг ёзма фармойиши билан ўрнатилган тартибда йўл қўйилади.

11.11. 18 ёшгача бўлган шахсларни тунги ишларга ҳамда дам олиш ва байрам кунларида ишлашга жалб этиш тақиқланади.

Ногиронлар, ҳомиладор аёллар ва 14 ёшгача болалари бўлган аёллар кўрсатилган ишларга фақат уларнинг розилиги билан жалб этилиши мумкин.

Бунда ногиронлар бундай ишлар тиббий тавсиялар билан уларга тақиқланмаслиги шарти билан жалб этилади. Шунга ўхшаш тиббий тавсияси бўлган ва ўзи розилик билдирган ҳомиладор аёллар ва уч ёшгача болалари бўлган аёллар кўрсатилган ишларга жалб этилиши мумкин.

- 11.12. Барча ходимларга, шу жумладан, ўриндошларга ҳам иш жойи ҳамда ўртача иш ҳақини сақлаб қолган ҳолда ҳар йилги меҳнат таътиллари берилади.
- 11.13. Хар йилги таътиллар (асосий ва қушимча) вақти уларга ҳақ тулаш ва ҳисоблаш тартиби, шунингдек, таътил олишга ҳукуқ берадиган иш стажини ҳисоблаш қонунчиликда кузда тутилган тартибда амалга оширилади.
- 11.14. Ходимнинг аризасига кўра унга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши мумкин, унинг қанча давом этиши томонларнинг келишуви билан белгиланали.
- 11.15. Хар йилги асосий таътил қуйидагича берилади: ишланган биринчи йил учун –олти ой ишлагандан кейин;
- иккинчи ва кейинги йиллардаги иш учун таътиллар жадвалига мувофик иш йилининг исталган вактида, педагог ходимларга ўкув йили тугагандан кейин берилади.
- 11.16. Таътил ҳар йили у бериладиган иш йили тугашига ҳадар берилиши керак. Таътил ходимнинг ёзма аризасига кўра ҳисмларга бўлиб берилиши мумкин. Таътил ҳисмларидан биринчиси камида 12 иш кунини ташкил этиши керак.

Фақат ходимнинг розилиги билан таътилдан чақириб олиш мумкин. Таътилнинг фойдаланилмаган қисми жорий йилда берилади ёки кейинги йилга кўчирилади.

- 11.17. Ижтимоий таътилларнинг барча турлари, шунингдек, нокулай иш шароитларида ишлаш, ишнинг алохида тарзи, оғир ва нокулай табиий иклим шароитларида ишлаганлик учун қушимча таътилларнинг барча турларидан, албатта, фойдаланилиши керак, уларни пул бадали билан алмаштиришга йул қуйилмайди;
  - ўқиш билан боғлиқ таътиллар (ЎзР МКнинг 254-257-моддалари);
  - ижодий таътиллар (ЎзР МКнинг 258-моддаси);
- 11.18. Ҳар йили бериладиган таътиллар календарь йили бошланишига қадар институт касаба уюшмаси қумитаси билан келишилган ҳолда раҳбар томонидан тасдиқланган жадвал асосида белгиланади.

Ходим таътилни бериш вақти тўғрисида унинг бошланишидан кўпи билан 15 кун олдин хабардор қилиниши керак.

11.19. Таътил учун ҳақ таътил бошланадиган кундан олдинги кунда тўланиши керак.

Ходимнинг унга таътил вақти учун ҳақ тўлангунгача берган аризасига кўра таътил бошқа муддатга кўчирилиши мумкин.

11.20. Ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишувга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда (шу жумладан, унинг муддати тугаши муносабати билан ҳам)

ходимнинг хохишига кўра мехнат муносабатларини кейин тугатган холда хар йилги асосий ва қўшимча таътиллар берилиши кўзда тутилиши мумкин.

Мазкур холда таътилнинг тугаш куни мехнат шартномасини бекор қилиш санаси деб хисобланади.

Кейин ишдан бушатиши шарти билан таътилга ёки томонларнинг келишувига кура белгиланган меҳнат шартномасини бекор қилиш тутрисида огоҳлантириш муддати тугаган булса, меҳнат шартномасини бекор қилиш тутрисидаги аризани қайтариб олишга ҳақли булмайди.

## 12. Якуний қоидалар.

#### 12.1. Низоларни хал этиш тартиби.

- 12.1.1. Хар бир ходим ва таълим олувчи конунчиликда, мазкур коидаларда, институтнинг бошка локал хужжатларида хамда мехнат ва мутахассис тайёрлаш бўйича шартномаларида кўзда тутилган хукукларини химоя килиш, шу жумладан, судга мурожаат килиш хукукига эгадир.
- 12.1.2. Ўзининг хуқуқларини бузилган деб хисобловчи ходим ва таълим олувчи мустақил равишда ёки касаба уюшмаси қумитаси орқали иш берувчига оғзаки ёки ёзма шаклда мурожаат қилишга ҳақлидир. Ходимнинг мурожаати қонунчиликда кузда тутилган тартибда руйхатга олиниши керак.
- 12.1.3. Ёзма жавоб ходимга унинг мурожаати мохиятига кўра, бевосита кўриб чиқилгандан кейин юборилади.

Меҳнат шароитларини ўзгартириш тўғрисидаги мурожаатга жавоб ходимга бундай ўзгаришга бўлган ҳуқуқ қонунда кўзда тутилган уч кундан кечиктирмай жўнатилиши керак.

Ходим билан иш берувчи ўртасида кўрсатилган ҳолдаги ихтилоф пайтида ёки иш берувчининг жавобидан қониқмаганда ходим ўзининг танлашига кўра, меҳнат низосини ҳал этиш учун меҳнат низолари бўйича комиссияга (бундан кейин МНК) ёки бевосита судга, шунингдек, ваколатига кирадиган институт ходимларини ҳимоя қилувчи бошқа органларга мурожаат қилишга ҳақлидир.

- 12.1.4. Ходим томонидан берилган ариза МНКда рўйхатга олинади ва ариза берган ходим иштирокида у берилган кундан бошлаб 10 кундан кечиктирмай кўриб чиқилади. Ходимнинг аризасини кўриб чиқишда иштирок этмаслигига фақат унинг ёзма аризасига кўра йўл кўйилади. Комиссиянинг мажлисига ходим узрли сабабларсиз келмаган такдирда мазкур аризани кўриб чиқмаслик тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин, бу эса ходимнинг қайтадан ариза топшириш хукукидан махрум қилмайди.
- 12.1.5. МНК қарори устидан манфаатдор ходим ёки иш берувчи МНКнинг хулосасидан кўчирма нусхасини олгандан кейин 10 кун ичида судга мурожаат қилиши мумкин.
- 12.1.6. Ходим судга ёки МНКга қуйидаги муддатларда мурожаат қилишга ҳақлидир:
- ишга тиклаш тўғрисидаги низолар бўйича ходимга у билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқнинг кўчирма нусхаси топширилган кундан бошлаб кўпи билан бир ой ичида;

кўпи билан бир ой ичида;

- бошқа низолар бўйича ходим ўз ҳукуқининг бузилгани тўғрисида билган ёки билиши керак бўлган кундан бошлаб уч ойдан кечиктирмай;
- ходимнинг соглигита етказилган зарарни тўлаш тўгрисидаги низолар бўйича судга мурожаат қилиш муддати белгиланмайди.

Мазкур ички тартиб-қоидалар Самарқанд давлат университети кенгашининг 2021 йил 30 октябрдаги 3-сонли мажлисида мухокама қилиниб, маъқулланган.

СамДУ Ўзбекистон-Финляндия педагогика институти директори в.в.б.

А.Х.Бегматов

СамДУ Ўкув ишлари бўйича проректор

А.Солеев

СамДУ Ёшлар билан инглаш бўйича проректор

3.Рахманова

СамДУ Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор

Х.Хушвақтов

СамДУ Молия-иктисод ишлари буйича проректор

Ш.Юлдашев

СамДУ Халкаро хамкорлик буйича проректор

М.Носиров